

§16b-miljøtilladelse på husdyrbruget på adressen Gråhedevej 9, 6880 Tarm
30-07-2025

Returadresse
Land, By og Kultur – Land og Vand
Smed Sørensens Vej 1, 6950 Ringkøbing

Ejer af husdyrbruget på
Gråhedevej 9
6880 Tarm

Sagsbehandler
Karl Emil Hjorth Karlsson
Direkte telefon
9974 1527
E-post
karl.karlsson@rksk.dk
Dato
30-07-2025
Sagsnummer
25-007078

Miljøtilladelse

gældende for husdyrbruget på adressen
Gråhedevej 9, 6880 Tarm

Virksomhedens art:	Kvægbrug
Matrikel nr.:	1h m.fl., Gråhede By, Ådum
Betegnelse:	Husdyrbrug omfattet af §16 b i husdyrbrugsloven
Tilsynsmyndighed:	Ringkøbing-Skjern Kommune
Kvalitetssikret af:	PB

Indholdsfortegnelse

Stamblad:	4
Oplysninger om husdyrbruget:	4
Meddelelse af miljøtilladelse	6
Baggrund og kort resumé	6
Biaktiviteter	6
Afgørelsen	7
Vilkår for miljøtilladelse	10
Generelt	10
Nye og renoverede stalde	10
Nye opbevaringsanlæg	10
Godkendte stalde, produktioner og miljøteknologier	11
Beholdere til flydende husdyrgødning	13
Beskyttelse af jord, grundvand og overfladevand	13
Beskyttelse i forhold til naboer	14
Tilsyn, kontrol og egenkontrol	15
Uheld og risici	15
Bedst tilgængelige teknik / Renere teknologi	15
Ophør	15
Formalia	16
Lovgrundlag	16
Høring og offentliggørelse	16
Klagevejledning	17
Udnyttelse og kontinuitet	18
Miljøvurderingen	20
Erhvervsmæssigt nødvendig for ejendommens drift som landbrugsejendom.	20
Beskrivelse af husdyrbruget	21
Lokalisering	25
Forbudszoner	25
Afstandskrav	26
Beskyttelseslinjer	27
Samlet vurdering af lokalisering	27
Påvirkning af landskab	28
Samlet vurdering af påvirkningen af landskab	29
Påvirkning af vilde planter og dyr	29

Ammoniak påvirkning af natur	29
Påvirkning af bilag IV-arter.....	32
Samlet vurdering af påvirkningen af vilde planter og dyr	34
Påvirkning af jord, grundvand og overfladevand	35
Samlet vurdering af påvirkningen af jord, grundvand og overfladevand.....	40
Påvirkning af naboer	40
Lugt.....	40
Støj og rystelser.....	44
Lys	45
Fluer og skadedyr.....	46
Støv	46
Transport.....	47
Samlet vurdering af påvirkning af nabogener.....	48
Anvendelse af BAT (bedste tilgængelige teknik)	48
Anvendelse af bedste teknik til reduktion af ammoniakemissionen	48
Alternative løsninger	53
0-alternativ	53
Egenkontrol.....	53
Konklusion	54
Bilag 1: Bygningsoversigt.....	55
Bilag 2: Afløbsplan.....	56
Bilag 3: Adresser inden for konsekvensradius	56
Bilag 4: Natur	57

Stamblad:

Bedriftens ejer og driftsansvarlig	Ejer af husdyrbruget på adressen Gråhedevej 9 6880 Tarm
Bedriftens adresse	Gråhedevej 9 6880 Tarm
Bedriftens miljøkonsulent og ansvarlige for miljøkonsekvensrapporten.	Vestjysk / Rikke Ilsøe Mogensen Herningvej 3, 6950 Ringkøbing Telefon: 96814223 E-mail: rim@vestjysk.dk
Kommune	Ringkøbing-Skjern Kommune
Ejendomsnummer (BFE)	8432761
Bedriftens betegnelse	Husdyrbrug omfattet af § 16b i Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug
Ansøgning nr.	249528, indsendt d. 14. marts -25, ver. 1

Oplysninger om husdyrbruget:

Stalde og produktioner:

Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Produktionsareal (m ²)	Dyretype	Staldsystem
Eksisterende staldafsnit				
Nuværende kostald	2250	1570	Malkekøer, kvier og stude	Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)
Ungdyrstald	398	85	Kalve (under 6 mdr.)	Dybstrøelse
		98	Malkekøer, kvier og stude	Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)
Gammel ungdyrstald	408	130	Malkekøer, kvier og stude	Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)
		90	Malkekøer, kvier og stude	Dybstrøelse
Kalvehytter	146	72	Kalve (under 6 mdr.)	Dybstrøelse
Nye staldafsnit				
Ny kalveplads	816	420	Kalve (under 6 mdr.)	Dybstrøelse
Hestestald	35	20	Heste	Dybstrøelse
Ny kalveplads 2 ¹	256	100	Kalve (under 6 mdr.)	Dybstrøelse

¹: "Ny kalveplads 2" er et eksisterende afsnit som søges lovliggjort. Afsnittet vil i resten af dokumentet omtales som et nyt afsnit.

Eksisterende staldafsnit der udvides					
Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Nuværende produktionsareal (m ²)	Ansøgt produktionsareal (m ²)	Dyretype	Staldsystem
Velfærdsafsnit	109	51	90	Malkekøer, kvier og stude	Dybstrøelse

Opbevaringslagre

Navn	Lagertype	Størrelse (m ³)	Overfladeareal (m ²)	Miljøteknologi
Eksisterende opbevaringslagre				
Gyllebeholder	Flydende	1300	298	-
Gyllebeholder	Flydende	1548	384	-
Gyllebeholder	Flydende	4000	932	-

Navn	Lagertype	Størrelse (m ²)	Gødningstype	Gødningsandel i m ²
Eksisterende opbevaringslagre				
Nye opbevaringslagre				
Møddingscontainer	Fast	16	Kvæg, heste får og geder	16

Derudover er der på ejendommen også en ensilageplads på 17 x 40 m, samt en ensilageplansilo på 38 x 16,5 m.

Meddelelse af miljøtilladelse

Baggrund og kort resumé

Ringkøbing-Skjern Kommune modtog den 14/03/2025 en ansøgning om miljøtilladelse af husdyrbruget beliggende på adressen Gråhedevej 9, 6880 Tarm.

Der er ikke tidligere meddelt miljøtilladelse til husdyrbruget på Gråhedevej 9, 6880 Tarm i henhold til husdyrbrugsloven §16b.

Kort resumé

Ansøgningen om miljøtilladelse omfatter hele husdyrbruget, der overgår til stipladsmodellen. Derudover er det planlagt at følgende skal etableres og ændres på ejendommen:

- Ny kalveplads med plads til ca. 420 m² med dybstrøelse i kalvehytter
- Ny kalveplads 2 med plads til ca. 100 m² med dybstrøelse i kalvehytter
- Produktionsareal i velfærdsafdeling med dybstrøelse i rundbuehal udvides fra 51 til 90 m²
- En eksisterende hestestald medtages som nyt staldanlæg på 20 m² på dybstrøelse
- Etablering af fast plads til container til dybstrøelse indtil afhentning på 16 m²

Biaktiviteter

Ingen

Afgørelsen

Ringkøbing-Skjern Kommune meddeler hermed miljøtilladelse til husdyrbruget på ejendommen matr.nr. 1a, Gråhede By, Ådum beliggende på adressen Gråhedevej 9, 6880 Tarm. Afgørelsen meddeles i medfør af § 16b i Husdyrbrugsloven og på de angivne vilkår.

Miljøtilladelsen gælder hele husdyrbruget uden arealer og omfatter en udvidelse og ændring af husdyrbruget, etablering af en fast plads på 16 m² til container til dybstrøelse, samt opførelse af to kalvepladser på hhv. 420 m² og 100 m², der placeres i tilknytning til eksisterende bebyggelse.

Miljøtilladelsen gælder hele husdyrbruget og omfatter følgende produktionsarealer i eksisterende stalde:

Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Produktionsareal (m ²)	Dyretype	Staldsystem
Eksisterende staldafsnit				
Nuværende kostald	2250	1570	Malkekøer, kvier og stude	Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)
Ungdyrstald	398	85	Kalve (under 6 mdr.)	Dybstrøelse
		98	Malkekøer, kvier og stude	Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)
Gammel ungdyrstald	408	130	Malkekøer, kvier og stude	Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)
		90	Malkekøer, kvier og stude	Dybstrøelse
Kalvehytter	146	72	Kalve (under 6 mdr.)	Dybstrøelse

Samt opførelse af ny staldbygning i tilknytning til eksisterende bebyggelse:

Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Produktionsareal (m ²)	Dyretype	Staldsystem
Nye staldafsnit				
Ny kalveplads	816	420	Kalve (under 6 mdr.)	Dybstrøelse
Hestestald	35	20	Heste	Dybstrøelse
Ny kalveplads 2	256	100	Kalve (under 6 mdr.)	Dybstrøelse

Og udvidelse af eksisterende velfærdsafsnit:

Eksisterende staldafsnit der udvides					
Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Nuværende produktions areal (m ²)	Ansøgt produktionsareal (m ²)	Dyretype	Staldsystem
Velfærdsafsnit	109	51	90	Malkekøer, kvier og stude	Dybstrøelse

Derudover etableres en fast plads til container til dybstrøelse indtil afhentning:

Navn	Lagertype	Størrelse (m ²)	Gødningstype	Gødningsandel i m ²
Eksisterende opbevaringslagre				
Nye opbevaringslagre				
Møddingscontainer	Fast	16	Kvæg, heste får og geder	16

Ringkøbing-Skjern Kommune meddeler endvidere dispensation fra afstandskrav til dræn jf. § 8, stk. 1, nr. 3 i Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug til det udvidede produktionsareal i velfærdsafsnittet. Dispensationen meddeles i henhold til § 9, stk. 3 i Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. Velfærdsafsnittet må placeres i en afstand af 9 m fra Det nærliggende dræn.

Afgørelse om miljøtilladelse sker på baggrund af ansøgning skema nr. 249528, indsendt den 17/03/2025, version 1.

Afgørelsen om miljøtilladelse af husdyrbruget Gråhedevej 9, 6880 Tarm meddeles på baggrund af, at Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger for at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af bedst tilgængelige teknik, og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet, uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til naboer, landskab, natur og miljø.

Der gøres opmærksom på, at alle ændringer af eksisterende afløb som udgangspunkt skal godkendes.

Hvis der er øget areal med tagflader eller befæstede arealer hvor vandet afledes til nedsivning, skal der søges om en nedsivningstilladelse hos Ringkøbing-Skjern Kommune.

Hvis der er øget areal med tagflader eller befæstede arealer med afledning til vandløb, herunder dræn og grøfter, skal der søges om en udledningstilladelse hos Ringkøbing-Skjern Kommune.

Der gøres hermed opmærksom på, at miljøtilladelsen ikke fritager fra krav om tilladelse, godkendelse, eller dispensation efter anden lovgivning, herunder Museumsloven. Eventuelt byggeri/ombygning må først påbegyndes, når der ligger en særskilt tilladelse til igangsættelse af byggeriet.

Forholdet til museumsloven

Der gøres opmærksom på, at sten og jorddiger, der er omfattet af bestemmelserne i Museumsloven §29a, ikke må beskadiges eller sløjfes uden dispensation fra Ringkøbing-Skjern Kommune.

Der foreligger særlige regler for jordbearbejdning omkring gravhøje bl.a. må der ikke foretages jordbehandling, gødes eller plantes (herunder også juletræer og lignende) inden for en afstand af 2 meter fra højens yderste kant jf. §29 f i museumsloven.

Information om diger og gravhøje kan findes på www.miljoeportal.dk.

Vi anmoder om, at Ringkøbing-Skjern Kommune bliver orienteret, såfremt der sker ændringer i ejerforhold eller af driftsansvarlig.

Vilkår for miljøtilladelse

Konkrete bestemmelser i lovgivningen, som er generelt gældende for landbrug, er som hovedregel, ikke nævnt i denne miljøtilladelse. Miljøtilladelsen meddeles på de nedenstående vilkår.

Generelt

- 1) Husdyrbruget skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af ansøgningen og med de eventuelle ændringer, der fremgår af miljøtilladelsen.
- 2) Tilladelsen skal være udnyttet inden 6 år fra afgørelsen er meddelt. Hvis tilladelsen kun bliver delvist udnyttet bortfalder den del der ikke er udnyttet.
- 3) Udnyttelse anses for, at foreligge når byggeriet faktisk er afsluttet eller ved konstatering af, at det der er truffet afgørelse om, faktisk er gennemført. Se i øvrigt afsnit om udnyttelse og kontinuitet i Formalia.
- 4) De vilkår, der vedrører driften, skal være kendt af de ansatte, der er beskæftiget med den pågældende del af driften.
- 5) Drifts-, indretnings-, eller bygningsmæssige ændringer, skal anmeldes til kommunen inden de påbegyndes. Kommunen vurderer, om de aktuelle planer for ændring/udvidelse/renovering kan ske indenfor rammerne af denne miljøtilladelse.

Nye og renoverede stalde

- 6) Der må opføres to kalvepladser med arealer på hhv. 816 m² og 256m², hvor af produktionsarealerne udgør hhv. 420 m² og 100m².
- 7) I det eksisterende velfærdsafsnit med dybstrøelse til malkekøer, kvier og stude må produktionsarealet udvides fra 51 m² til 90 m²
- 8) Den eksisterende hestestald på 35 m² medtages som nyt staldanlæg, og må have et produktionsareal på 20m² på dybstrøelse til heste.

Nye opbevaringsanlæg

- 9) Der må opføres en plads til møddingscontainer på 16 m²

Godkendte stalde, produktioner og miljøteknologier

10) Dyreholdet på ejendommen må etableres i de med rødt markerede stalde på kort nedenfor.

11) I stalde med dyrehold skal dyretype og staldkategori på arealer der anvendes til produktion være i overensstemmelse med oversigten nedenfor.

Staldnavn	Staldstørrelse (m²)	Produktions-areal (m²)	Dyretype	Staldsystem	
Eksisterende staldafsnit					
Nuværende kostald	2250	1570	Malkekøer, kvier og stude	Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	
Ungdyrstald	398	85	Kalve (under 6 mdr.)	Dybstrøelse	
		98	Malkekøer, kvier og stude	Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	
Gammel ungdyrstald	408	130	Malkekøer, kvier og stude	Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	
		90	Malkekøer, kvier og stude	Dybstrøelse	
Kalvehytter	146	72	Kalve (under 6 mdr.)	Dybstrøelse	
Nye staldafsnit					
Ny kalveplads	816	420	Kalve (under 6 mdr.)	Dybstrøelse	
Hestestald	35	20	Heste	Dybstrøelse	
Ny kalveplads 2	256	100	Kalve (under 6 mdr.)	Dybstrøelse	
Eksisterende staldafsnit der udvides					
Staldnavn	Staldstørrelse (m²)	Nuværende produktionsareal (m²)	Ansøgt produktionsareal (m²)	Dyretype	Staldsystem
Velfærdsafsnit	109	51	90	Malkekøer, kvier og stude	Dybstrøelse

12) Produktionsafsnittene med dybstrøelse i de nye kalvepladser, og i det udvidede velfærdsafsnit, skal etableres med fast bund, og afløb til gyllesystemet

Beholdere til flydende husdyrgødning

- 13) Gyllebeholderen fra 2010 på 4000 m³ er omfattet af krav om fast overdækning i form af teltoverdækning, hvis gylletypen ændres fra kvæggylle til gødning fra svin, kødædende pelsdyr eller biogasgylle med indhold af gylle fra svin eller kødædende pelsdyr.

Beskyttelse af jord, grundvand og overfladevand

- 14) Der skal til beskyttelse af jord, grundvand og overfladevand træffes foranstaltninger som anført i tabellen nedenfor.

Vask af maskiner	Vask af landbrugsmaskiner og redskaber skal ske på fast vaskeplads med bortledning af vaskevandet til opsamlingsbeholder. Alternativt kan vask af landbrugsmaskiner ske på udbringningsarealerne.
Rengøring af arealer	Affald, foderrester, gødningsspild mv. skal fjernes fra befæstede arealer, som har afledning af overfladevand til nedsivning eller recipient.
Vedligeholdelse af anlæg	Afløb, beholdere, pumper og andet, som anvendes til afledning af spildevand, restvand og saftafløb, skal altid være i driftsklar stand. Ændret håndtering af spildevand, restvand og saftafløb skal anmeldes til kommunen.
Håndtering af gylle	Håndtering af gylle skal foregå under opsyn og eventuelt spild skal straks opsamles. Påfyldning af gyllevogne skal ske med vognmonteret pumpe, der har returløb til tanken eller på fast plads med afløb til opsamlingsbeholder.
Opbevaringsanlæg generelt	Opbevaringskapaciteten skal være mindst 9 mdr.
Kompost- og ensilageopbevaring	Ved etablering af kompost og ensilage i markstakke skal tidspunkt og placering noteres på et kortbilag i driftsjournalen.
Oplag af olie og medicin	Eventuelt spild af olie skal straks opsamles af velegnet absorptionsmateriale – eks. kattegrus. Spildolie skal opbevares på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for forurening. Medicin skal opbevares forsvarligt og utilgængeligt for uvedkommende.
Affald	Affald skal opbevares og bortskaffes, efter kommunens til enhver tid gældende affaldsregulativ.

Beskyttelse i forhold til naboer

- 15) Der skal til beskyttelse imod væsentlige nabogener træffes foranstaltninger, som anført i tabellen nedenfor.

Fluer og skadedyr	Der skal på ejendommen foretages effektiv fluebekæmpelse - som minimum i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi. Opbevaring af foder skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.). På forlangende skal indgås kontrakt med autoriseret rottebekæmpelsesfirma.			
Lugt	Der skal til stadighed opretholdes en god staldhygiejne, herunder renholdelse og tørhed på den faste del af staldgulvet, renholdelse for at hindre støv- og smudsbelægninger i stalden samt renholdelse af fodringssystem m.v.			
Støj	Husdyrbrugets bidrag til støjbelastningen i omgivelserne må ikke overstige nedenstående værdier, målt ved nabobeboelser, eller deres opholdsarealer.			
	Dag	Tidsrum	db(A)	Midlingstid
	Mandag - fredag	07.00 – 18.00	55	8 timer
	Lørdag	07.00 – 14.00	55	7 timer
	Lørdag	14.00 – 18.00	45	4 timer
	Søn- og helligdag	07.00 – 18.00	45	8 time
	Alle dage	18.00 – 22.00	45	1 time
	Alle dage	22.00 – 07.00	40	½ time
Kontrol og målinger for støj	Husdyrbruget skal for egen regning dokumentere, at støjvilkår overholdes, hvis tilsynsmyndigheden finder det påkrævet. Kravet om dokumentation af støjforholdene kan højst fremsættes en gang årligt medmindre den seneste kontrol viser, at vilkårene ikke er overholdte. Måle- og beregningspunkter fastsættes efter nærmere aftale med tilsynsmyndigheden. Hvis de fastsatte støjgrænser overskrides, skal der sammen med rapport om målinger/beregninger fremsendes forslag til støjreduktion ned til de fastsatte grænseværdier og med tidsplan for gennemførelse. Ved målinger/beregninger for støj udarbejdelse af afrapportering og gennemførelse af eventuelle tiltag for støj skal udgifterne hertil alene afholdes af virksomheden.			
Lys	Driften må ikke medføre væsentlige lysgener for de omkringboende. Såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at bedriften giver anledning til væsentlige lysgener, skal bedriften lade udarbejde en handlingsplan og derefter gennemføre denne. Handlingsplanen skal godkendes af tilsynsmyndigheden.			
Støv	Driften må ikke medføre støvgener uden for ejendommens eget areal, som af tilsynsmyndigheden skønnes at være væsentlige.			

	Fodersiloer skal indrettes således, at støvgener i forbindelse med indblæsning af foder undgås, f.eks. med melcykloner, eller anden støvbegrænsende foranstaltninger.
Døde dyr.	Døde dyr skal bortskaffes til godkendt destruktionsvirksomhed. Animalsk affald, herunder selvdøde dyr skal opbevares og afhændes i overensstemmelse med den til enhver tid gældende bekendtgørelse om opbevaring af døde dyr.

Tilsyn, kontrol og egenkontrol

- 16) Dokumentation i form af logbog, kvitteringer og opbevaringsaftaler opbevares i mindst 3 år og forevises tilsynsmyndighed efter anmodning.

Uheld og risici

- 17) Ved driftsuheld, hvor der opstår risiko for forurening af miljøet, er der pligt til at anmelde dette til tilsynsmyndigheden, Ringkøbing-Skjern Kommune den først kommende hverdag. Er der behov for øjeblikkelig indsats ringes 112.
- 18) Senest 14 dage efter driftsuheld skal driftsansvarlig fremsende en skriftlig orientering, der beskriver uheldets omfang og indsatsen mod miljømæssige skader, samt beskriver forebyggende foranstaltninger, der begrænser risiko for nye uheld.
- 19) Ejendommens beredskabsplan/driftsforskrift skal til en hver tid være ajourført.

Bedst tilgængelige teknik / Renere teknologi

- 20) På husdyrbruget skal der være fokus på energioptimering evt. ved et energitjek.

Ophør

- 21) Ved ophør af driften, skal der træffes de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare og for at bringe stedet tilbage i tilfredsstillende tilstand. Bl.a. skal stoffer, der kan forurene jord, grundvand og overfladevand, samt affald bortskaffes, efter gældende regler.
- Efter landzonebestemmelserne jf. planlovens §§ 37 og 38 kan overflødige driftsbygninger tages i brug til en række formål, uden egentlig kommunal godkendelse, altså alene efter anmeldelse.

Formalia

Lovgrundlag

Miljøtilladelsen er givet på baggrund af husdyrbrugsloven, hvor krav efter VVM-direktivet og habitatdirektivet, samt i et vist omfang regler fra miljøbeskyttelsesloven og planlovens landzoneregler varetages.

Miljøtilladelsen suppleres af generelle regler i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen og den generelle regulering i husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Grundlaget for miljøtilladelsen var på godkendelsestidspunktet:

- Kommuneplan 2025-2037
- Husdyrbrugsloven, Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 1572 af 20. december 2006 senest ændret i bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. nr. 520 af 1. maj 2019
- Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 300 af 20. marts 2024
- Bekendtgørelse om miljøregulering af dyrehold og om opbevaring af gødning nr. 2243 af 29. november 2021 (Husdyrgødningsbekendtgørelsen)
- Bekendtgørelse om jordbrugsvirksomheders anvendelse af gødning nr. 931 af 16. juli 2024 (gødningsanvendelsesbekendtgørelsen).
- Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse, nr. 927 af 28. juni 2024
- (Naturbeskyttelsesloven).
- Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter nr. 2091 af 12. november 2021
- Bekendtgørelse om affald, nr. 2512 af 10. december 2021 (Affaldsbekendtgørelsen).
- Bekendtgørelse om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines nr. 1257 af 27. november 2019 (Olietankbekendtgørelsen).

Der gøres opmærksom på, at ansøger selv har ansvar for at indhente nødvendige godkendelser/tilladelser i henhold til anden lovgivning.

Høring og offentliggørelse

Udkastet til miljøtilladelsen har været i 2 ugers høring hos ansøger, konsulent og naboer fra 07/07/2025 til 21/07/2025.

Naboer: Ejere og beboer af boliger og bygninger indenfor konsekvensradius på 358 meter

Matrikulære naboer: Matrikulære naboer i husdyrlovens forstand defineres som ejere af ejendomme, der matrikulært grænser op til den ejendom, hvorpå anlægget er beliggende. Ringkøbing-Skjern kommune vurderer at ændringen og udvidelsen på anlæggene generelt er af underordnet betydning for de matrikulære naboer til ejendommens markarealer. Nabohøringen tager derfor udgangspunkt i den matrikel, hvorpå anlæggene ligger. De naboer til markarealer, som i særlige tilfælde bliver berørt af udvidelsen, bliver inddraget i høringen i henhold til forvaltningslovens almindelige regler om partshøring. Det er i den aktuelle sag vurderet, at der ikke er nogen, som skal inddrages i høringen.

Afgørelse om miljøtilladelsen vil blive offentliggjort den 04-08-2025 på Ringkøbing-Skjern Kommunes hjemmeside på www.rksk.dk/om-kommunen/annoncering/landbrug.

Klagevejledning

I henhold til Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug kapitel 7, kan der klages over miljøtilladelsen af ansøgeren, Miljøministeriet, samt enhver, der må antages, at have en individuel væsentlig interesse i sagens udfald. Der kan desuden klages af de myndigheder og organisationer, der angivet i lovens § 85-87.

Ved klage, kan Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemme, at klagen har opsættende virkning på udnyttelsen.

Udnyttelse af miljøtilladelsen i klageperioden og imens eventuel klage behandles, sker på eget ansvar.

Ansøgeren vil få besked, hvis der klages over afgørelsen.

For behandling af klager, der indbringes for nævnet, herunder anmodning om genoptagelse, betaler klager et gebyr på 900 kr. for privatpersoners og 1.800 kr. for virksomheders og organisationers vedkommende.

Klagegebyret tilbagebetales, hvis du får helt, eller delvis medhold i din klage, hvis den påklagede afgørelse ændres, eller ophæves, eller klagen afvises, som følge af overskredet frist, manglende klageberettigelse, eller fordi klagen ikke er omfattet af klagenævnets kompetence.

Ønskes afgørelsen prøvet ved domstolene, skal søgsmål ifølge § 90 i Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug være anlagt inden 6 måneder efter, at sagen er offentliggjort.

Klagefristen er 4 uger og regnes fra datoen for offentliggørelsen. Klagen skal være modtaget og registreret senest den 01-09-2025.

Indsendelse af klage

Det er obligatorisk for klager, at bruge Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale Klageportal, med mindre, du har fået en tilladelse fra Miljø- og Fødevareklagenævnet, der fritager dig for, at anvende den digitale Klageportal. I nedenstående tekst kan du se, hvordan du skal bruge den digitale Klageportal.

Digital Klageportal

Hvis du ønsker, at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder på dette link: <https://naevneneshus.dk/start-din-klage/miljoe-og-foedevareklagenaevnet/>

Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er indsendt til Miljø- og Fødevareklagenævnet, og når du har indbetalt klagegebyret. Du betaler gebyret via elektronisk overførsel eller ved giroindbetaling.

Anmodning om fritagelse for indsendelse, via klageportal

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal, som udgangspunkt, afvise en klage, der ikke er indsendt via Klageportalen. Hvis du ønsker, at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende din klage og en begrundet anmodning til Ringkøbing-Skjern Kommune, Smed Sørensens Vej 1, 6950 Ringkøbing. Ringkøbing-Skjern Kommune videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Hjælp til klage

Miljø- og Fødevareklagenævnet stiller i et vist omfang, en supportfunktion til rådighed ved oprettelse af en klage. Supportfunktionen kan kontaktes pr. tlf.: 7240 5600, eller på mail: nh@naevneneshus.dk. De kan kontaktes på følgende tidspunkter: man.-fre. 9.00-15.00.

Udnyttelse og kontinuitet

En miljøtilladelse efter § 16b i husdyrbrugsloven bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 6 år efter at miljøtilladelsen er meddelt. Miljøtilladelsen anses for udnyttet, når byggeriet faktisk er afsluttet. Hvis der ikke foreligger et byggeri anses en tilladelse for udnyttet, når det konstateres, at det, der er truffet afgørelse om, faktisk er gennemført.

En udnyttet miljøtilladelse kan bortfalde helt eller delvist, hvis den efterfølgende ikke har været udnyttet i 3 på hinanden følgende år. Udnyttelsen forudsætter at mindst 25 % af det godkendte produktionsareal udnyttes driftsmæssigt og at den driftsmæssige udnyttelse ikke på noget tidspunkt ophører i 3 på hinanden følgende år. Driftsmæssig udnyttelse kræver, at der er dyr på produktionsarealerne svarende til mindst 50 % af det mulige ifølge dyrevelfærdskravene.

På vegne af Teknik- og Miljøudvalget

Ivan Thesbjerg
Afdelingsleder
Land og Vand, Landbrug
Ringkøbing-Skjern Kommune

Karl Emil Hjorth Karlsson
Miljøsagsbehandler
Land og Vand, Landbrug
Ringkøbing-Skjern Kommune

Kopi af udkast til miljøtilladelse er sendt til:

- Ansøger: Ejer af husdyrbruget på Gråhedevej 9, 6880 Tarm
- Konsulent:
Rikke Ilsøe Mogensen, e-mail: rim@vestjysk.dk

Ejere og beboere af boliger/bygninger inden for konsekvensradius på 358 meter:

- se bilag 3
- Matrikulære naboer til matrikel nr. 1h

Kopi af miljøtilladelse er sendt til:

- Konsulent Rikke Ilsøe Mogensen, e-mail: rim@vestjysk.dk
- Ringkøbing-Skjern museum, Arkæologisk Afdeling v/Torben Egebjerg,
e-mail: post@arkvest.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, e-mail: natur@dof.dk, ringkoebing-skjern@dof.dk
- Styrelsen for Patientsikkerhed, e-mail: stps@stps.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, e-mail: formand@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Danmarks Naturfredningsforenings Lokalkomite for Ringkøbing-Skjern Kommune,
e-mail: dnringkoebing-skjern-sager@dn.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 4, 7182 Bredsten,
e-mail: post@sportsfiskerforbundet.dk
- Friluftsrådet Midt-Vest, e-mail: Ringkoebing-skjern@friluftsraadet.dk og
lokalraad@friluftsraadet.dk

Miljøvurderingen

I henhold til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen skal Kommunalbestyrelsen ved afgørelsen om miljøtilladelse efter § 16 b i husdyrbrugloven vurdere, om den ansøgte etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbruget kan indebære væsentlig virkning på miljøet, herunder i forhold til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet, i forhold til navnlig

- 1) landskabelige værdier,
- 2) natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart over for næringsstofpåvirkning,
- 3) jord, grundvand og overfladevand, og
- 4) lugt-, støj-, rystelses-, støv-, flue-, transport- og lysgener, uhygiejniske forhold, affaldsproduktion m.v.

Kommunalbestyrelsen skal ved vurderingen inddrage alle etableringer, udvidelser og ændringer af husdyrbruget, der er godkendt, tilladt eller afgjort efter anmeldelse inden for de seneste 8 år før kommunalbestyrelsens afgørelse.

Erhvervsmæssigt nødvendig for ejendommens drift som landbrugsejendom.

Ansøgningen omfatter opførelse af to nye kalvepladser på hhv. 816 m² og 256 m² i tilknytning til de eksisterende bygninger på husdyrbruget. Herudover udvides produktionsarealet af det eksisterende velfærdsafsnit fra 51 m² til 90m². Derudover medtages en eksisterende hestestald som nyt staldanlæg med et produktionsareal på 20 m², og der etableres en ny møddingscontainer på 16m².

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at de nye bygninger er en naturlig udvidelse af husdyrbruget, som er erhvervsmæssig nødvendig for ejendommens drift som landbrugsejendom.

Beskrivelse af husdyrbruget

Ansøgt drift

Stalde og produktioner						
Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
Ansøgt drift						
Nuværende kostald	2250	Blandet ventilation	3 m	(#765738) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	0	1570
Ungdyrstald	398	Naturlig ventilation	3 m	(#767757) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	85
				(#767756) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	0	98
Gammel ungdyrstald	408	Naturlig ventilation	3 m	(#767755) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	0	130
				(#767754) Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	0	90
Kalvehytter	146	Blandet ventilation	3 m	(#765750) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	72
velfærdsafsnit	109	Naturlig ventilation	3 m	(#767759) Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	0	90
Ny kalveplads	816	Naturlig ventilation	3 m	(#765757) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	420
hestestald	35	Naturlig ventilation	3 m	(#765758) Heste. Dybstrøelse	0	20
ny kalveplads 2	256	Naturlig ventilation	3 m	(#767758) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	100
Sum						2675

Områder, hvor dyrene ikke kan opholde sig og/eller ikke har mulighed for at gødningsafsætte, som for eksempel fodergang og malkestald medregnes ikke som produktionsareal.

Beskrivelse af det ansøgte/ændringen:

Det er planlagt at følgende skal ske på ejendommen:

- Etablering af ny kalveplads med plads til ca. 420 m² med dybstrøelse i kalvehytter
- Etablering af ny kalveplads 2 med plads til ca. 100 m² med dybstrøelse i kalvehytter
- Produktionsareal i velfærdsafdeling med dybstrøelse i rundbuehal udvides fra 51 m² til 90 m²
- En eksisterende hestestald medtages som nyt staldanlæg på 20 m² på dybstrøelse
- Etablering af fast plads til container til dybstrøelse indtil afhentning på 16 m²

Nudrift

Stalde og produktioner						
Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
Nudrift						
Nuværende kostald	2250	Blandet ventilation	3 m	(#765739) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	0	1570
Ungdyrstald	398	Naturlig ventilation	3 m	(#765744) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	0	98
				(#765742) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	85
Gammel ungdyrstald	408	Naturlig ventilation	3 m	(#765747) Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	0	90
				(#765746) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	0	130
Kalvehytter	146	Blandet ventilation	3 m	(#765751) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	72
velfærdsafsnit	109	Naturlig ventilation	3 m	(#765753) Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	0	51
Sum						2096

Beskrivelse af nudriften:

Tidligere godkendelser:

2010 Miljøgodkendelse – Inklusive gylleforsuring som BAT-tiltag

2013 tillæg til miljøgodkendelse – Gylleforsuring erstattet med fodertilpasninger (reduceret proteinmængde) for at opfylde BAT-krav.

8-års drift

Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
8 års drift						
Nuværende kostald	2250	Blandet ventilation	3 m	(#765740) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	0	1570
Ungdyrstald	398	Naturlig ventilation	3 m	(#765745) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	0	98
				(#765743) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	85
Gammel ungdyrstald	408	Naturlig ventilation	3 m	(#765749) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	0	130
				(#765748) Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	0	90
Kalvehytter	146	Blandet ventilation	3 m	(#765752) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	72
velfærdsafsnit	109	Naturlig ventilation	3 m	(#765754) Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	0	51
Sum						2096

Beskrivelse af 8-årsdrift:

Husdyrbrugets 8-årsdrift er identisk med nudriften.

Produktioner med miljøteknologi

Der anvendes ikke miljøteknologi i staldene.

Gødningsopbevaringsanlæg

Ansøgt drift:

Navn	Lagertype	Yderligere oplysninger	Bedste tilgængelige opbevaringsteknik	Dimension	Areal (m ²)
Ansøgt drift					
1300 m3	Flydende			4 meter dyb og ca. 21 meter i diameter	298
1548 m3	Flydende			4 x 22 meter (dybde x diameter)	384
4000 m3	Flydende			4 meter dyb og 35,68 meter i diameter	932
møddingscontainer	Fast				16

Beskrivelse af ændringerne på husdyrbrugets opbevaringslagre:

Der etableres en fast plads til container til dybstrøelse indtil afhentning på 16 m².

Nudrift:

Opbevaringslagre					
Navn	Lagertype	Yderligere oplysninger	Bedste tilgængelige opbevaringsteknik	Dimension	Areal (m ²)
Nudrift					
1300 m3	Flydende			4 meter dyb og ca. 21 meter i diameter	298
1548 m3	Flydende			4 x 22 meter (dybde x diameter)	384
4000 m3	Flydende			4 meter dyb og 35,68 meter i diameter	932

8-årsdrift:

8-årsdrift er identisk med nudriften.

Lagerregnskab og opbevaringskapacitet

Ansøger oplyser:

Til opbevaring har ansøger følgende lagrer:

	Kapacitet m ³	Overdækket
Gylletank 1	4.000	nej
Gylletank 2	1.548	nej
Gylletank 3	1.300	nej
Gråhedevej 6 (ejet)	1.000	nej
Gråhedevej 10	800	nej
I alt	8.648	

Ifølge den indsendte miljøkonsekvensrapport forventes det, at der årligt totalt bliver produceret ca. 7400 tons gylle på ejendommen incl. vaskevand, hvor der dertil kommer max. 2000 m³ vand fra kalvepladser og eks. Ensilage. Med en opbevaringskapacitet på 8648 m³ vil lovens krav på minimum 9 måneders opbevaringskapacitet være overholdt.

Kommunen vurderer:

Ifølge den seneste miljøtilsynsrapport for Gråhedevej 9 fra 10/10/2024 blev årsproduktionen af gylle estimeret til 8460 tons. Minimumskravet på 9 måneders opbevaringskapacitet vil med dette tal stadig være overholdt.

Lokalisering

Forbudszoner

Indenfor forbudszonerne må der ikke etableres nybyggeri (husdyranlæg og gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg) eller udvidelser/ændringer i eksisterende bygninger, der medfører forøget forurening.

Område	Afstandskrav	Afstand målet fra nybyggeri/bygning, hvor ændringen eller udvidelsen sker
By – og sommerhuszoner	50 meter	Ca. 3 km
Lokalplanområder	50 meter	Ca. 1,5 km
Nabobeboelsesbygninger	50 meter	Ca. 100 m
Afstand til kategori 1-natur og kategori 2-natur*	10 meter	Mere end 10 m

* Ensilageopbevaringsanlæg er ikke omfattet af kravet

Der er intet nybyggeri eller ændringer/udvidelser i de eksisterende bygninger indenfor forbudszonerne.

Afstandskrav

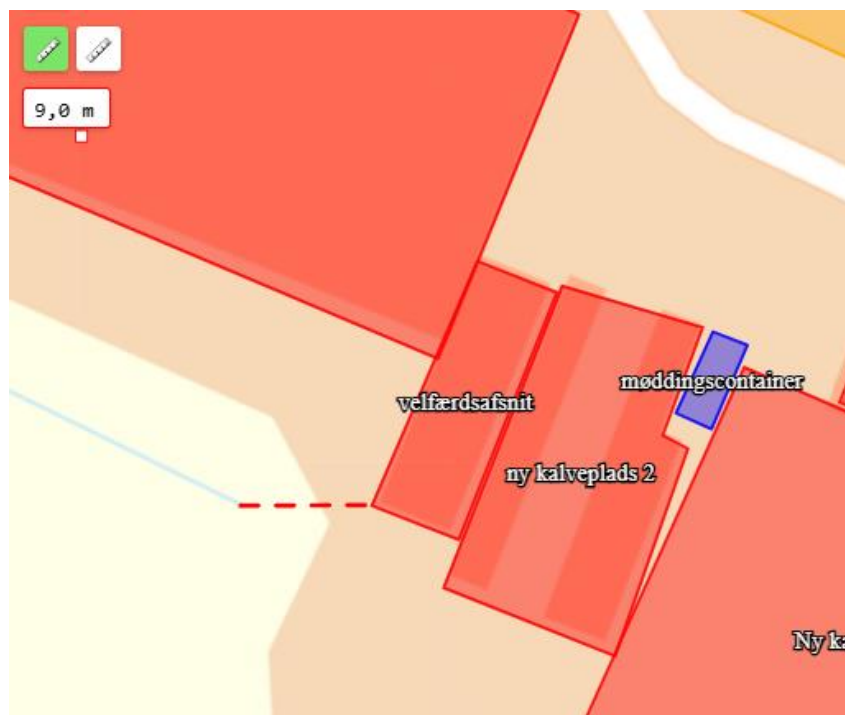
Til husdyranlæg generelt (stald, opbevaringslager og/eller ensilage- opbevaringsanlæg) er der faste afstandskrav for at beskytte imod forurening eller væsentlige gener fra anlæggene.

Afstandskravene gælder kun for nybyggeri, eller anlæg med ændringer der fører til forøget forurening, og eksisterende anlæg er derfor ikke omfattet af bestemmelsen, men undtagelse af velfærdsafsnittet hvor produktionsarealet øges fra 51 til 90 m².

Type	Afstandskrav (m)	Mindste afstand til anlæg (m)
Vandforsyning til < 10 ejendomme	25	Mere end 25 meter
Vandforsyning til > 10 ejendomme	50	Mere end 50 meter
Vandløb, dræn og søer * ¹	15	9
Offentlig vej, privat fællesvej	15	Mere end 15 meter
Levnedsmiddelvirksomhed	25	Mere end 25 meter
Beboelse på samme ejendom * ²	15	Mere end 15 meter
Naboskel	30	Mere end 30 meter

*¹ Fra åbne vandløb og til søer med et areal, der er større end 100 m² skal der være mere end 100 meter til opbevaringsanlæg for flydende husdyrgødning.

*² Ensilageopbevaringsanlæg er ikke omfattet af kravet

De lovpligtige afstandskrav er ifølge ansøgningens oplysninger overholdt.

Dog med undtagelse af §8 stk. 1 afstand til vandløb (herunder dræn) på 15 meter.

Der kan dispenseres fra dette afstandskrav, hvis det kan sikres med vilkår, at der ikke opstår forurening eller væsentlige gener.

Placeringen af velfærdsafsnittet, hvor produktionsareal udvides fra 51 m² til 90 m², betyder at afstandskravet til det nærliggende dræn på 15 meter ikke kan opretholdes. Fra velfærdsafsnittet og til dræn vil være 9 meter.

I forbindelse med udvidelsen af produktionsarealet i velfærdsafsnittet er der stillet vilkår om, at dybstrøelse etableres på fast bund og med afløb til gyllesystemet. Det konstateres desuden at udvidelsen af produktionsarealet, sammenlignet med den nuværende godkendelse, er placeret i den ende af anlægget der er fjernest fra det nærliggende dræn.

På den baggrund er det Ringkøbing-Skjern kommunes vurdering, at der ikke opstår forurening eller væsentlige gener ved at reducere afstandskravet til dræn fra 15 meter til 9 meter.

I henhold til §9, stk. 3 i Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug meddeles der derfor i denne miljøtilladelse dispensation til et reduceret afstandskrav til 9 meter fra velfærdsafsnittet hvor produktionsareal udvides til dræn.

Da de lovpligtige afstandskrav er overholdt, med undtagelse af afstandskravet på 15 meter til dræn, hvor der meddeles dispensation til, vurderes anlægget derfor, placeringsmæssigt, ikke at give væsentlige gener for omgivelserne eller væsentlig risiko for forurening.

Beskyttelseslinjer

Naturbeskyttelseslovens bestemmelser om bygge- og beskyttelseslinjer skal sikre, at de nærmeste omgivelser ved søer og åer samt omkring fortidsminder, skove og kirker friholdes for bebyggelse eller andre væsentlige landskabelige indgreb.

Der er ved behandlingen af sagen taget stilling til nedenstående beskyttelseslinjer, og det er med X angivet, om nybyggeri på ejendommen ligger indenfor eller udenfor linjerne.

Beskyttelseslinje	Indenfor (x)	Udenfor (x)	Beskyttelseslinje	Indenfor (x)	Udenfor (x)
Klitfredede arealer		x	Skove		x
Strand		x	Fortidsminder		x
Søer		x	Kirker		x
Vandløb		x			

Det er på baggrund af ovenstående Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at husdyrbrugets anlæg ikke er i modstrid med de hensyn, der skal tages i forhold til ovennævnte emner.

Samlet vurdering af lokalisering

Idet husdyrbruget ligger udenfor forbudszoner, alle afstandskrav er overholdt med undtagelse af afstandskravet på 15 meter til dræn, der meddeles dispensation til, og anlæggets placering ikke er i strid med beskyttelseslinjer, er det Ringkøbing-Skjern kommunes vurdering, at husdyrbruget ikke placeringsmæssigt vil give anledning til væsentlige gener for omgivelserne eller væsentlig risiko for forurening.

Påvirkning af landskab

Husdyrbruget ligger uden for de områder, som i kommuneplanen er udpeget som geologiske interesseområder, bevaringsværdige landskaber, større uforstyrrede landskaber og værdifulde kulturmiljøer.

Landskabsvurdering

Husdyrbruget ligger indenfor landskabsområdet Skjern Enge Landbrugsslette.

Skjern Enge Landbrugsslette er kendetegnet af et lavtliggende, fladt terræn, hvilket er opdelt af flere ådale. Landskabsområdet er opdelt af smeltevandsdale og en central hedeslette. Området indeholder flere store og små lavbundsområder.

Karaktertrækkene omfatter middelstore marker afgrænset af hegn på et fladt og lavtliggende terræn med spredt bevoksning, hvor der er begrænsede udsigter. I det nordlige område er terrænet svagt hævet og mindre præget af bevoksning. Her er der en særlig udsigt over Skjern Ådal.

Landskabsområdet har en enkel karakter og middel skala på grund af det landbrugsdominerede landskab, flade terræn med hegn, der helt eller delvist skaber velafgrænsede lukkede rum.

Retningslinjer for landbrugsbyggeri:

Landskabet har kapacitet til indpasning af landbrugsbyggeri i lille til middelstor skala.

Landbrugsbyggeri kan afskærmes af beplantning, hvor det vurderes at kunne indpasses i det omkringliggende landskabs bevoksningsstruktur. I terrænlavninger, hvor beplantning er fraværende, bør afskærmning med beplantning undgås.

Det er væsentligt, at der tages hensyn til den samlede bygningsmasses visuelle udtryk, og at nyt byggeri tilpasses det eksisterende, så byggeriet fremstår ensartet og harmonisk i landskabsbilledet.

Der bør ikke etableres markant byggeri i landskabet tilknyttet Skjern Ådal, da dette kan sløre udsigterne og ændre den ellers åbne karakter friholdt for markant landbrugsbyggeri.

I terrænlavninger nær øvrige ådale bør landbrugsbyggeri indpasses i lille skala.

Bygningsbeskrivelse

Byggeriet vil bestå af etablering af faste pladser hvorpå der placeres kalvehytter. Der etableres en fast plads til møddingscontainer Disse vil være i tilknytning til den eksisterende bygningsmasse på ejendommen. Derudover udvides området med dybstrøelse i velfærdsstalden. Det vurderes at hele ejendommen vil fremstå som en samlet enhed efter udvidelsen.

Beplantning:

Landskabet er et lukket landbrugslandskab, hvor spredte læhegn adskiller marker og den spredte bebyggelse i området ligger i forbindelse med eksisterende beplantning.

Det betyder, at der er få udsigts- og indsigtslinjer i landskabet.

Ejendommen er delvis skjult af læhegn eller lignende dog synlig mod vejen nordpå.

Beplantning udgør et betydningsfuldt element ved at relatere et bygningsanlæg til landskabet og visuelt binde det til jordoverfladen og skabe et harmonisk anlæg.

Især beplantningen op til og omkring bygningerne har betydning for helhedsbilledet i forhold til omgivelser og landskabet. Sammen med stillingtagen til materialer og farver er beplantning vigtigt for staldanlægs miljø ude og inde samt for den visuelle opfattelse af byggeriet i sig selv og i tilknytning til dets omgivelser.

Af hensyn til landskabets nuværende udseende og beplantningsstrukturer omkring husdyrbrugets anlæg bør beplantning omkring anlægget vedligeholdes og bibeholdes.

Samlet vurdering af påvirkningen af landskab

Det er på baggrund af ovenstående Ringkøbing-Skjern Kommunes samlede vurdering, at det ansøgte husdyrbrug ikke er i modstrid med ønsket om at bevare det åbne landskab og beskytte de landskabelige hensyn, der er beskrevet i kommuneplanens retningslinjer for udviklingen af Ringkøbing-Skjern Kommune. Husdyrbruget vurderes således, hverken at skæmme landskabet, have synlige langtrækkende konsekvenser for landskabet, eller på anden vis påvirke de landskabelige værdier væsentligt.

Påvirkning af vilde planter og dyr.

Ammoniak påvirkning af natur

Påvirkningen af natur med dens bestande af vilde planter og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart over for næringsstofpåvirkning vurderes på baggrund af følgende

Den maksimale tilladte totaldeposition af ammoniak på ammoniakfølsomme natur-områder omfattet af § 7 stk. 1, nr. 1 og 2, i bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Den maksimale tilladte merdeposition af øvrige ammoniakfølsomme naturområder efter konkret vurdering, jf. § 29, i bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug.

Kategori 1-Natur

§ 7, stk. 1, nr. 1, omfatter nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper beliggende inden for Internationale Naturbeskyttelsesområder. De Natura 2000-naturtyper, som omfattes af § 7, stk. 1, nr. 1, er afgrænset til de ammoniakfølsomme Natura 2000-naturtyper, som indgår i udpegningsgrundlaget for området og er kortlagte af Naturstyrelsen i forbindelse med Natura 2000 planlægningen. Desuden omfatter § 7, stk.1, nr. 1 heder og overdrev indenfor Internationale Naturbeskyttelsesområder, som er beskyttet efter naturbeskyttelsesloven § 3.

Kategori 2-Natur

§ 7, stk. 1, nr. 2, omfatter nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper, der er beliggende uden for Internationale Naturbeskyttelsesområder. Det drejer sig om naturtyperne: Højmoser, lobeliesøer, samt heder større end 10 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og overdrev større end 2,5 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Kategori 3-Natur.

For ammoniakfølsomme naturtyper, som ikke er omfattet af ovenstående Kategori 1- og 2-Natur, skal kommunen foretage en konkret vurdering af, om der skal fastsættes krav.

Kommunen skal konkret vurdere, følgende beskyttede ammoniakfølsomme naturtyper uden for de Internationale Naturbeskyttelsesområder, der ikke er omfattet af § 7 stk. 1, nr. 1 og 2: Det drejer sig

om heder, moser og overdrev, som er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3.

Kommunen skal også konkret vurdere ammoniakfølsomme skove, der ligger uden for de Internationale Naturbeskyttelsesområder.

Ved den konkrete vurdering af, om der er tale om særlige regionale, eller lokale naturinteresser og ved vurdering af, om der skal stilles krav til den maksimale N-merdeposition på naturområder omfattet af Kategori 3-Natur, skal kommunen inddrage følgende fire kriterier:

1. Det aktuelle naturområdes status i kommuneplanen, herunder særligt, om det aktuelle ammoniakfølsomme naturområde er omfattet af kommuneplanens udpegning af særligt værdifulde naturområder, rekreative områder og/eller værdifulde kulturmiljøer, samt kommuneplanens retningslinjer for varetagelsen af naturbeskyttelsesinteresserne, de rekreative interesser og de kulturhistoriske interesser.
2. Om de aktuelle områder er omfattet af fredning, handleplan for naturpleje, eller anden planlagt naturindsats.
3. Det aktuelle naturområdes naturkvalitet.
4. Kvælstofbidrag fra området fra andre kilder (fx markbidrag), herunder, for så vidt angår skove, om de gødskes.

Kravene til ammoniakdepositionen er forskellige i de tre kategorier. Kravene fremgår af nedenstående tabel. Med »totaldeposition« menes ammoniakdepositionen fra stald og lager fra hele husdyrbruget (både fra den ansøgte og eksisterende drift), mens der med »merdeposition« menes ændringen i ammoniakdepositionen fra husdyrbrugets anlæg (stald og lager), som følge af det ansøgte.

Naturtyper	Fastsat beskyttelsesniveau
Kategori 1. § 7 stk. 1, nr. 1	Max. totaldeposition afhængig af antal husdyrbrug i nærheden*): 0,2 kg N/ha/år ved > 1 husdyrbrug 0,4 kg N/ha/år ved 1 husdyrbrug 0,7 kg N/ha ved 0 husdyrbrug.
Kategori 2. § 7 stk. 1, nr. 2	Max. totaldeposition på 1,0 kg N/ha pr. år
Kategori 3. Heder, moser og overdrev, som er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3 og ammoniakfølsomme skove.	Max. merdeposition på 1,0 kg N/ha pr. år. Kommunen kan tillade en merdeposition, der er større end 1,0 kg N/ha pr. år, men ikke stille krav om mindre merdeposition end 1,0 kg N/ha pr. år.

Påvirkningen af nærmeste Kategori 1-Natur

I kraft af den store afstand (mere end 3 km) til nærmeste kategori 1 naturområde Borris hede er det vurderet, at udvidelsen, samt det samlede husdyrbrug ikke vil medføre en væsentlig ammoniakpåvirkning af nærmeste Kategori 1-Natur.

Beregninger viser en totaldeposition på 0,0 kg N/ha/år på området. Kravet er således overholdt.

Borris hede - Naturområde (kategori 1)							
Type	Navn				Afstand [m]		
Ensilageopbevaringsanlæg	GI Ensilageplads				6026		
Driftsbygning	Foderlade				6009		
Staldbygning	hestestald				6036		
Gødningslager	4000 m3				6021		

Navn:	Kategori:	Opretter:	Kumulation:	Ruhed natur:	Merdeposition (kg N/ha/år):		Totaldeposition (kg N/ha/år):
					8-års drift	Nudrift:	
Borris hede	Kategori 1	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0

Kommunen vurderer samtidig, at der ikke er andre kategori 1 naturområder, som vil blive væsentlig påvirket af udvidelsen af husdyrbruget. Det begrundes i de meget store afstande til de andre kategori 1 naturområder.

Da den totale ammoniakbelastning fra det samlede ansøgte anlæg på kategori 1 naturområdet ligger under 0,2 kg N pr. ha. år, er det ikke påkrævet, at vurdere nærmere på eventuel kumulation med andre husdyrbrug. Beskyttelsesniveauet for det konkrete naturområde er overholdt ifølge beregningerne fra ansøgningen.

Den ansøgte drift af anlægget, vurderes ikke at ville påvirke det pågældende habitatområde og dets udpegningsgrundlag på en måde, der hindrer målopfyldelse for habitatområdet, og det kan ikke på et konkret eksperimentelt videnskabeligt grundlag dokumenteres, at ammoniakpåvirkningen fra husdyrbruget vil medføre en påviselig biologisk ændring af området, selv om beskyttelsesniveauet er overholdt.

Påvirkningen af nærmeste Kategori 2-Natur

Nærmeste kategori 2 natur er beliggende ca. 3,5 km (overdrev nær Østermarken) og 3,5 km (Vallund hede) fra ejendommen.

Der er beregnet en totaldeposition på 0,0 kg N/ha/år på områderne.

I kraft af den store afstand til områderne (mere ned 3 km), er det vurderet, at udvidelsen, samt det samlede husdyrbrug, ikke vil medføre en væsentlig ammoniakpåvirkning af de nærmeste Kategori 2-Naturområder.

Kommunen vurderer samtidig, at der ikke er andre kategori 2 naturområder, som vil blive væsentlig påvirket af udvidelsen af husdyrbruget. Det begrundes i de meget store afstande til de andre kategori 2 naturområder.

Påvirkningen af nærmeste Kategori 3-Natur og øvrig natur

Inden for 1.000 meter fra staldanlægget er der registreret moser. Moser, heder, enge, strandenge, søer og overdrev er omfattet af § 3 i Naturbeskyttelsesloven, som beskytter disse naturområder imod tilstandsændringer.

Kategori 3 natur er heder under 10 ha, overdrev under 2,5 ha, samt moser og ammoniakfølsomme skove.

Kategori 3-naturområderne og øvrigt §3 beskyttet natur indenfor 1.000 meter fra staldanlægget er angivet i tabellen nedenfor:

Naturtype	Afstand fra anlæg	Retning	Merbelastning Kg N/ha (ansøgt i forhold til :)	
			Nudrift	8-årsdrift
Mose SØ	Ca. 260 m	Sydøst	0,1	0,1
Mose SV	Ca. 370 m	Sydvest	0,0	0,0
Mose V	Ca. 880 m	Vest	0,0	0,0
Mose SØ 2	Ca. 430 m	Sydøst	0,1	0,1

Beskyttelsesniveauet for Kategori 3-Natur er fastsat til en merbelastning på 1,0 kg N/ha/år med mulighed for, at der kan tillades en højere merdeposition, hvis kommunen vurderer, at det konkrete naturområde kan tåle det.

Idet merbelastningen til Kategori 3-Natur områderne ligger under 1,0 kg N/ha/år, er beskyttelsesniveauet overholdt til Kategori 3-Natur.

Øvrig natur omkring anlægget:

Inden for 300 meter fra staldanlægget forekommer derudover en sø, som ikke er Kategori 3-Natur, men § 3-beskyttet natur.

Søer og vandhuller over 100 m² er omfattet af naturbeskyttelseslovens §3 om forbud mod tilstandsændringer. Søer og vandhuller påvirkes af tilførsel af næringsstoffer fra nærliggende markområder i omdrift. Udgravning og oprensning af søer og vandhuller er som udgangspunkt ikke tilladt uden en dispensation. Det samme gælder aktiviteter, som vil ændre vandhullets vandstand.

De fleste søer beliggende i agerlandet er næringspåvirkede i større eller mindre grad gennem diffus tilførsel af næringsstoffer fra nærliggende marker i omdrift. Det betyder, at de fleste søer er eutrofe, bortset fra enkelte søer, som ligger sammen med heder eller i skovområder, hvor de ikke påvirkes med næringsstoffer.

Idet søen ligger omgivet af marker i omdrift, er det kommunens vurdering, at søen er næringspåvirket. Ammoniakpåvirkningen fra luften vil være af uvæsentlig betydning for søen, idet bidraget fra markerne er væsentligt større end det der afsættes fra luften.

På baggrund af ovenstående vurderer kommunen, at udvidelsen af husdyrbruget ikke vil medføre påvirkning af naturområderne.

Påvirkning af bilag IV-arter

EU-medlemslandene skal, i henhold til Habitatdirektivets artikel 12, indføre en streng beskyttelse af en række dyre- og plantearter, uanset om de forekommer inden for et af de udpegede habitatområder, eller udenfor. Disse arter fremgår af Habitatdirektivets bilag IV.

For dyrearterne, er der bl.a. forbud imod beskadigelse, eller ødelæggelse af yngle-, eller rasteområder og imod forsætlig forstyrrelse af arterne, i særdeleshed i perioder, hvor dyrene yngler, udviser yngelpleje, overvintrer, eller vandrer.

For plantearterne er der bl.a. forbud i mod forsætlig plukning, indsamling, afskæring, oprivning med rod, eller ødelæggelse af disse vildtvoksende planter i naturen.

Bilag IV-arterne lever ofte i områder, som i forvejen er beskyttet - f.eks. områder beskyttet efter naturbeskyttelseslovens §3. Men i mange tilfælde kan arternes levesteder dog også ligge i eller umiddelbart op til dyrkede marker.

På arealer, der er yngle- og rasteområder for bilag IV-arter, er det lodsejerens eller brugerens ansvar at disse ikke beskadiges eller ødelægges. Det gælder også for aktiviteter, der normalt ikke kræver tilladelse, f.eks. almindelig landbrugsdrift.

Yngleområder indeholder områder, som er nødvendige for:

- Parring og kurtisering
- Redebygning, hulebygning, fødsel eller æglægning
- Opvækst af unger

Eksempler på yngleområder er padders ynglevandhuller og odderens hule.

Yngleområder dækker også nærliggende arealer, som afkommet er afhængig af.

Rasteområder er områder, hvor dyrene hviler og som er vigtige for at sikre overlevelsen af enkelte dyr eller bestande, hvor dyrene:

- Opholder sig for at hvile, sove eller overvintre (dvale)
- Opholder sig i skjul i større flokke
- Opholder sig for at opfylde vigtige livsfunktioner, som for eksempel solbadning

(for vekselvarmende dyr).

Rasteområder kan være træer, som flagermus benytter til vinterhi eller de solvendte skrænter og diger, som markfirbenet bruger til solbadning.

Følgende arter er registreret i Ringkøbing-Skjern Kommune og de kan derfor forekomme på egnede lokaliteter:

Markfirben – Lever ofte i beskyttede sten- eller jorddiger og holder til på solrige skråninger. Ofte på steder med bar, løs og sandet jord, eksempelvis heder, klitter, overdrev og råstofgrave. Markfirbenet benytter linjeformede terrænelementer som vejrabatter, skovbryn, levende hegn og stengærder som spredningskorridor.

Spidssnudet frø – Yngler i mange slags vådområder lige fra ganske små vandhuller til bredden af store søer og fra helt overskyggede ellesumpe til fuldstændig lysåbne vandhuller. Arten er afhængig af, at der nær yngleområdet findes gode levesteder på land, eksempelvis enge og moser. Et yngle- eller rasteområde for padder skal betragtes som et netværk af vandhuller med tilknyttede arealer. Arternes overlevelse og udbredelse sikres ved, at der kan vandles fra et vandhul til et andet.

Grøn kølle guldsmed – Forekommer udelukkende i et mindre antal jyske vandløbssystemer, herunder Skjern Å. Den holder til på solåbne strækninger med hurtigstrømmende, rent og iltrigt vand.

Grøn mosaikgoldsmed – Yngler kun i søer, damme og kanaler med forekomst af krebseklo. Yngleområderne ligger ofte i skov og er solbeskinnede. Arten benytter også småsøer i det åbne land. Ynglevandene må hverken være for næringsfattige eller for næringsrige. Rasteområderne er skovlysninger og skovbryn.

Stor kærgoldsmed – Arten yngler i mindre, næringsfattige, brunvandede søer ofte omgivet af hængesæk / højmoser. Den foretrækker beskyttet beliggende lokaliteter med både sol og læ. Dog ses den også i fritliggende vandhuller, men ikke hvor der er skygge. Rasteområderne er steder med både sol og læ, som oftest skovbryn eller lysåbne skovveje.

Flagermus, herunder oftest sydflagermus og vandflagermus, men det kan også være andre arter – Yngle- og rasteområder for flagermus er gamle hule træer, bygninger med hulrum og god tilflyvningsadgang udefra. Når arterne spreder sig eller søger føde benytter de ledelinjer i landskabet. Det kan være levende hegn, skovbryn eller vandløb.

Odder – Foretrækker at leve i beskyttede og uforstyrrede vandløb, men kan findes i alle større vandløbssystemer i Jylland. Den forekommer dog også tæt på menneskelig bebyggelse, hvor den er nataktiv. Det der er karakteristisk for yngle- og rasteområdet er, at der som regel er tæt beplantning langs bredderne i form af rørskove, overhængende gamle træer eller kratbevoksninger samt en god fiskebestand i vandet.

Ulv - Kan forekomme i nærområdet i tilknytning til større skov- og hedeområder med en stor bestand af krondyr. Foretrækker tyndt befolkede områder, men er med sin levevis næppe truet af driften af husdyrbruget.

Bæver – Er et nataktivt dyr, som altid lever i tilknytning til ferskvand. Bæverens bo er som regel en hytte på vandløbsbredden, men kan også være gravet ind i bredden. Arten blev genindført i Danmark i 1999 og er under udbredelse. Formålet er at skabe natur, der giver bedre levevilkår for mange truede plante- og dyrearter.

Aktuelle observationer og registreringer:

På godkendelsestidspunktet for denne miljøtilladelse foreligger ingen aktuelle registreringer af bilag IV-arter for den pågældende lokalitet.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer på grundlag af det oplyste:

- At det areal, der omfattes af nybyggeri i forbindelse med projektets gennemførelse, hovedsagelig er almindelig omdriftsareal, og at inddragelsen til bebyggelse ikke vil påvirke bilag IV-arter.
- At der i forbindelse med projektets gennemførelse ikke vil ske øvrige ændringer i arealanvendelsen, som vil være væsentlige for Bilag IV-arters trivsel
- At driften af husdyrbruget, samlet set, ikke vil medføre beskadigelse, eller ødelæggelse af yngle-, eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i EF-habitatdirektivets bilag IV, litra a, samt ikke vil medføre ødelæggelse af de plantearter, som er optaget på EF-habitatdirektivets Bilag IV, litra b

Samlet vurdering af påvirkningen af vilde planter og dyr

De generelle beskyttelsesniveauer er i forhold til Kategori 1-, 2- og 3-Natur overholdt. Der ligger ingen stalde, eller lagre inden for 10 meter til Kategori 1-, 2- og 3-Natur.

Overholdelsen af BAT-emissionskravet til ammoniak og det generelle beskyttelsesniveau beskytter, som udgangspunkt, de kvælstoffølsomme naturtyper tilstrækkeligt mod kvælstofpåvirkning fra husdyrbrugets produktionsanlæg.

Den reelle ammoniakudledning fra husdyrbrugets anlæg vil afhænge af flere forhold, men ammoniakudledningen vil især kunne minimeres ved grundig og hyppig rengøring af overflader, som husdyrgødningen afsættes på.

I forhold til påvirkningen af bilag IV-arter vurderer Ringkøbing-Skjern Kommune, at husdyrbruget – ved overholdelse af de til enhver tid gældende generelle miljøregler og af de øvrige opstillede vilkår for miljøtilladelsen - drives således, at påvirkningen på omgivelserne med luftbåren kvælstof fra produktionsanlægget minimeres til et acceptabelt niveau.

Det vurderes at ammoniakudledningen fra produktionsanlægget i sig selv og sammen med andre nærliggende husdyrbrug ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af de omkring liggende naturområder.

Endvidere vurderes det at det ikke på et konkret eksperimentelt videnskabeligt grundlag kan dokumenteres, at ammoniakpåvirkningen fra husdyrbruget vil medføre en påviselig biologisk ændring af egnens naturområder.

Påvirkning af jord, grundvand og overfladevand

Reguleringen af arealer til udbringning af husdyrgødning sker gennem generelle regler uden krav om forudgående tilladelse. Miljøvurderingen omfatter derfor alene den påvirkning som husdyrbrugets anlæg og aktiviteter derpå kan medføre.

Generelt er husdyrbrugets anlæg omfattet af kravene i husdyrgødningsbekendtgørelsen og ved Ringkøbing-Skjern Kommunes miljøtilsyn på husdyrbrugene føres der tilsyn med overholdelsen af bekendtgørelsen. Der er mulighed for, at der i tilladelser efter §16 b i husdyrbrugsloven kan fastsættes vilkår, der er mere vidtgående end bekendtgørelsens regler.

Påvirkning fra staldanlæg:

Generelt skal husdyranlæg, herunder stalde, læskure m.v., være indrettet således, at forurening af grundvand og overfladevand ikke finder sted. Tilsvarende gælder for løbegårde og lignende, hvor der er en sådan koncentration af dyr, at næringsstofferne fra husdyrgødningen set over en årrække ikke kan udnyttes på arealet.

Det er kommunens vurdering, at når staldene er etableret med fast bund eller gulve udført af bestandige materialer, som er uigennemtrængelige for fugt, og som kan modstå påvirkningerne fra dyrene og de anvendte redskaber, vil der ikke være en påvirkning af jord, grundvand eller overfladevand fra staldanlægget.

Staldene er desuden indrettet med et afløbssystem til opsamling af flydende husdyrgødning og restvand, jf. afløbsplanen i bilag 3

Påvirkning fra gødningsopbevaringsanlæg:

Generelt skal husdyrgødning føres fra stalden til opbevaringsanlæg, som er etableret og drives i henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsens krav. Husdyrgødningsbaseret kompost med et

tørstofindhold på mindst 30 pct. må dog også oplagres i marken (markstakke) efter husdyrgødningsbekendtgørelsens regler.

Ansøger oplyser, at der er tilstrækkelig opbevaringskapacitet til at den lagrede gylle kan udbringes i perioder, hvor der er optimale vækstbetingelser for den voksende afgrøde. Tanken tømmes ca. en gang årligt for inspektion og vedligeholdelse, og er tilmeldt de lovpligtige regelmæssige eftersyn, hvilket betyder at tankene hvert 10. år bliver kontrolleret for om der skulle være tegn på begyndende utætheder.

Opbevaring af dybstrøelse sker efter lovgivning og overdækkes hvis der ikke sker tilførsel dagligt. Saftafløb/regnvand pumpes til gylletank. Udbringning af dybstrøelse sker efter regler.

Påvirkning fra foderopbevaringsanlæg:

På ejendommen opbevares foder hovedsagelig i foder/råvarehus, på ensilagepladser samt i fodersiloer tilknyttet malkerobotterne. Foderet blandes ved råvarehuset.

Det vurderes, at der er tilstrækkelig fokus på foder og fodringen på ejendommen.

Håndtering af spildevand, restvand og saftafløb

På et husdyrbrug kan der være forskellige typer af brugt vand og saft fra foder og husdyrgødning, som skal håndteres på forskellige måder. Definition af type, krav dertil og beskrivelse af den aktuelle håndtering på Gråhedevej 9, 6880 Tarm er samlet i nedenstående tabel.

Sanitært spildevand
Definition og krav: Afløb fra toilet og køkken i driftsbygninger, skal afledes til et godkendt spildevandssystem. Der skal ansøges om særskilt godkendelse.
Håndtering på husdyrbruget: Der er toilet i kostalden, som er tilsluttet godkendt nedsivningsanlæg.
Regnvand
Definition og krav: Tagvand og vand fra befæstede arealer, som ledes direkte til dræn/faskine i stedet for spildevandssystem. I forhold til de befæstede arealer forudsætter dette, at der ikke er væsentlig risiko for spild af olie eller andre forurenende stoffer på de befæstede arealer. På landbrugsejendomme kan vandet fra tagflader og befæstede overflader afledes til nedsivning eller til vandløb. Alle ændringer af eksisterende afløb skal som udgangspunkt godkendes. Hvis der er øget areal med tagflader eller befæstede arealer hvor vandet afledes til nedsivning skal der søges om en nedsivningstilladelse hos Ringkøbing-Skjern Kommune. Hvis der er øget areal med tagflader eller befæstede arealer med afledning til vandløb, herunder dræn og grøfter, skal der søges om en udledningstilladelse hos Ringkøbing-Skjern Kommune.
Håndtering på husdyrbruget: Eksisterende tagflader er opgjort til ca. 4500 m ² Herudover samles regnvand fra ca. 1900 m ² beton/asfalt/flise belagt areal. Regnvand fra tage ledes gennem faste ledninger til grøft syd for nuværende kostald. Tagvand fra kalvehytterne opsamles og ledes til gylletank.
Møddings- og ensilagesaft
Definition og krav: På møddingspladser, ensilagepladser og pladser til kalvehytter skal regnvand, som falder på pladserne og væske der løber fra saftgivende ensilage og fast gødning opsamles i en godkendt beholder og udbringes efter samme regler som gylle og fast gødning.
Håndtering på husdyrbruget: Væske fra plads med kalvehytter ledes til pumpebrønd, hvorfra der pumpes til 1300 m ² gylletank. Saft fra møddingspladsen ledes pumpebrønd, hvorfra der pumpes til 1300 m ² gylletank.

Saftafløb fra ensilage afledes til pumpebrønd, hvorfra der pumpes til 1300 m ² gylletank.
Restvand
Definition og krav: Vand fra vask af produkter fra husdyrhold, foderrekvisitter og lignende fra almindelig landbrugsdrift. Væske fra ensilageopbevaringsanlæg med ikke-saftgivende ensilage og væske, der udelukkende er opsamlet fra ensilageopbevaringsanlæg senere end 1 måned fra ilægning af saftgivende ensilage. Restvand kan udsprinkles på landbrugsarealer med en afgrøde. Betingelserne i landbrugets byggeblad om udsprinkling af ensilagesaft og restvand skal være opfyldt. Opsamlingstank til udsprinkling skal anmeldes til Ringkøbing-Skjern Kommune. Håndtering på husdyrbruget: Vaskevand og andet rengøringsvand fra staldanlæg ledes til gyllebeholder. Fra ensilagepladsen afledes restvand til gyllebeholder.
Spildevand fra vaskeplads
Definition og krav: Spildevand fra vask af landbrugsmaskiner skal opsamles i gyllebeholder eller anden godkendt beholder. Alternativt kan vask af landbrugsmaskiner ske i marken. Håndtering på husdyrbruget: På husdyrbruget foretages vask af maskiner i marken eller på vaskeplads foran eksisterede ensilageplads med afløb til gylletankene. Rengøring af marksprøjter foretages på vaskeplads eller i marken.

Der henvises desuden til afløbsplan i bilag 2.

Påvirkning fra opbevaring af bekæmpelsesmidler, olie og brændstof

Ansøger oplyser:

Olietanken står på fast bund uden afløb. Der er altid opsugende materiale i nærheden som kan benyttes hvis uheldet er ude.

Kemikalierne opbevares i et aflåst lukke uden mulighed for udløb. Der er derfor ikke mulighed for en forurening ved udslip.

Ringkøbing-Skjern Kommune kan oplyse, at generelt skal opbevaring ske, så der ikke er risiko for at forurene jord, vandmiljø og grundvand. Det betyder i praksis, at der ikke må være afløb fra opbevaringsrum, med mindre det fører til en opsamlingsbeholder. Det betyder også, at gulvet skal være med tæt bund. Spild skal suges op med f.eks. kattegrus eller savsmuld og afleveres til en genbrugsstation.

Påvirkning af grundvand

Anlægget ligger i område med almindelige drikkevandsinteresser.

På husdyrbrugets arealer er der markvandingsboringer. Ved boringer, jf. indvindingstilladelsen, skal der holdes en beskyttelseszone omkring borestedet på mindst 25 m for almene vandforsyningsboringer (vandværksboringer) og på mindst 5 m for ikke-almene vandforsyningsboringer (boringer der forsyner 3-9 husstande, private drikkevandsboringer og markvandingsboringer).

Det vil sige, at der skal holdes en sprøjte- og gødningsfri zone omkring vandboringerne på mindst 5 meter. Opblanding og opbevaring af bekæmpelsesmidler, herunder tom emballage, samt andre stoffer, der kan forurene grundvandet, er heller ikke tilladt inden for fredningsbæltet.

Håndtering og opbevaring af affald

Ansøger oplyser:

Husdyrbruget er omfattet af kommunens til enhver tid gældende Regulativ for Erhvervsaffald, og er dermed forpligtet til at kildesortere og bortskaffe alt erhvervsaffald i henhold til denne og den til enhver tid gældende Affaldsbekendtgørelse.

I den daglige drift vil der være en række affaldsprodukter til bortskaffelse via kommunale ordninger og modtagestationer. Affaldet tilstræbes opbevaret og bortskaffet i overensstemmelse med affaldsregulativerne for Ringkøbing Skjern Kommune.

Affald sorteres i de lovpligtige 10 affaldstyper.

De ti typer af affald er:

Der er ingen bagatelgrænse for sorteringen.

Affaldet fra bedriften sorteres i de 10 fraktioner og fyldes i affaldscontainere. Affaldscontainerne tømmes via den kommunale ordning.

Eventuelt jernaffald bortskaffes til skrothandler.

Øvrigt farligt affald som f.eks. lysstofrør, el-sparepærer, oliefiltre, batterier eller spraydåser indsamles i servicenummer/værksted. Brugte batterier tages ofte med retur af leverandør. Andet leveres til kommunal modtagestation.

Klinisk risikoaffald som kanyler, flasker og knive opsamles i gule spande fra Marius Petersen, som også afhenter dem ved behov. Der forefindes som sådan ikke medicinrester på ejendommen.

Ikke forbrændingseget affald (f.eks. eternit, glaserede fliser og tegl, imprægneret træ o.l.). Normalt forefindes der ikke "ikke forbrændingseget affald" på ejendommen, men i tilfælde af den type affald opstår, så bortskaffes det til kommunal genbrugsplads. Eventuelt jernaffald bortskaffes til skrothandler.

Der benyttes som hovedregel ikke stoffer, der fremgår af artikel 3 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1272/2008 om klassificering, mærkning og emballering af stoffer og blandinger, på ejendommen. Hvis de benyttes vil der være fokus på at de opbevares og bortskaffes efter anvisningerne.

Håndtering af unormale driftssituationer og uheld

Ansøger oplyser:

Redegørelse for mulige uheld

Der forekommer sjældent driftsforstyrrelser, som vil kunne medføre forøget forurening. De alvorligste uheld på landbrugsejendomme forekommer i forbindelse med udslip af gylle, olier, kemikalier (syre, pesticider og rengøringsmidler) ved strømsvigt eller ved brand.

Minimering af forurening:

Gyllepumpning

Ved håndtering af gylle er der altid en potentiel risiko for forurening. For at undgå uheld sker gyllepumpning under opsyn. Der er ingen fastmonteret pumpe på gylletank. Gylle pumpes til gyllevogn via en pumpe monteret på gyllevognen. Hvis vognen løber fuld vil overskydende gylle løbe retur til gylletanken.

Gylleudslip

Hvis gylletankene skulle springe læk vil gylle løbe ned til fortanken ved kostalden og derved tilbage i staldene. Et evt. gylleudslip vil derfor hurtigt blive opdaget.

Brand

På ejendommen er der pulverslukkere til mindre brande. Ved større brand tilkaldes brandvæsenet.

Strømsvigt

Ved strømsvigt tilsendes alarmer til mobil. Ejendommen har egen nødgenerator.

Olieudslip

Olietanken står på fast bund uden afløb. Der er altid opsugende materiale i nærheden som kan benyttes hvis uheldet er ude.

Kemikalier

Kemikalierne opbevares i et aflåst lukke uden mulighed for udløb. Der er derfor ikke mulighed for en forurening ved udslip.

Minimering af gene:

Ejendommen har en beredskabsplan for ejendommen. Beredskabsplan vil blive fulgt i forbindelse med uheld.

Kommunens vurdering:

I forbindelse med denne miljøtilladelse, er der udarbejdet en beredskabsplan, der beskriver, hvorledes der skal reageres i unormale driftssituationer og i tilfælde af uheld med eks. gylle. Der er stillet vilkår om, at beredskabsplanen til en hver tid skal være ajourført.

Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at udarbejdelse af en beredskabsplan tilskynder ansøger i at gennemgå bedriften og foretage en risikovurdering af, om der skal ændres i drift eller indretning, således at risikoen for uheld minimeres samt at omfanget af skaden ved uheld reduceres.

Samlet vurdering af påvirkningen af jord, grundvand og overfladevand

Beskyttelsen af jord, grundvand og overfladevand imod påvirkninger fra driften af husdyrbrug er reguleret i husdyrgødningsbekendtgørelsen, hvor der er generelle regler der skal overholdes, i forbindelse med etablering og drift af husdyrbrugets anlæg.

Overholdelsen af de generelle regler bliver kontrolleret gennem kommunens miljøtilsyn med husdyrbrugene, og der bliver ved hvert tilsyn foretaget en risikovurdering der anvendes til fastsættelse af tilsynsfrekvensen.

Der er til yderligere sikring imod forurening af jord, grundvand og overfladevand stillet vilkår til:

- Renholdelsen af de arealer der afleder vand til nedsivning eller recipient
- Vedligeholdelsen af afløb, pumper og andet som anvendes til spildevand, restvand og saftafløb
- Håndtering af spildevand, restvand og saftafløb
- Vask af landbrugsmaskiner
- Håndtering og opbevaring af affald.
- Opbevaring af brændstof, fyringsolie og medicin.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer på baggrund af oplysninger fra ansøger, at de stillede vilkår, samt generel lovgivning og kommunens tilsyn med husdyrbrug er tilstrækkelig til at beskytte jord, grundvand og overfladevand mod væsentlige påvirkninger, som følge af husdyrbrugets drift.

Påvirkning af naboer

Husdyrbruget kan påvirke naboer med lugt-, støj-, rystelses-, støv-, flue-, transport- og lysgener, uhygiejniske forhold.

Lugt

Lugtemissionen er beregnet i Husdyrgodkendelse.dk ud fra oplysningerne om det ansøgte produktionsareal. Geneafstanden er overholdt i forhold til nabobeboelse, samlet bebyggelse og byzone.

Der er ikke regnet med kumulation fra andre husdyrbrug.

Kommunens vurdering:

Lugtgenekriterierne betragtes som den maksimale, miljømæssige acceptable lugtgenebelastning fra en given kilde ved den pågældende områdetype.

Genekriterierne for lugt må maksimalt være:

- 5 OUE pr. m³ og 1 LE pr. m³ i byzone og sommerhusområder og fremtidigt byzone- eller sommerhusområde der er med i kommuneplanens rammedel.
- 7 OUE pr. m³ og 3 LE pr. m³ til samlet bebyggelse og i områder i landzone, der i lokalplan er udlagt til:
 - Boligformål
 - Blandet bolig og erhvervsformål
 - Offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.
- 15 OUE pr. m³ og 10 LE pr. m³ ved beboelsesbygninger på ejendomme uden landbrugspligt, der ikke ejes af den ansvarlige for driften.

Desuden beregnes en konsekvenszone, som er det område hvor det erfaringsmæssigt har vist sig, at lugt kan registreres, og hvor ejere og beboere i beboelses bygninger derfor bliver orienteret

Kumulation af lugt

Der ligger ikke andre husdyrbrug nærmere end 300 meter fra følgende:

- Eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidig byzone- eller sommerhusområde.
- Områder i landzonen, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål, offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.
- Samlet bebyggelse

Der ligger ikke andre husdyrbrug nærmere end 100 meter fra nabobeboelse (beboelsesbygninger på ejendomme uden landbrugspligt, der ikke ejes af den ansvarlige for driften), da at den nærliggende ejendom Gråhedevej 10, 6880 Tarm er udgået for kontinuitet efter mere end 3 år uden dyrehold.

Geneafstanden skal derfor ikke forøges.

Beregninger

I ansøgningen beregnes en nødvendig geneafstand efter såvel Miljøstyrelsens lugtmodel og FMK-modellen på grundlag af produktionsarealets størrelse i m² i de enkelte staldafsnit og emissionsfaktorerne for de forskellige dyretyper og staldsystemer. Geneafstand korrigeres i forhold til placering af omboende og antal husdyrbrug i nærheden (kumulation).

I ansøgningen er der lavet følgende beregninger:

Samlet resultat af lugtberegning ? i

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt
 Gråhedevej 12	0	FMK	90,7	90,7	176,9	Ja
 Strømmesbøllevej 24	0	NY	203,6	203,6	2266,5	Ja
 Tarm By, Egvad	0	NY	302,7	302,7	2994,9	Ja

Konsekvenszone: 358 meter

Den korrigerede geneafstand angiver den maksimale afstand, hvor geneniveauet kan overholdes. Denne skal være mindre end den vægtede gennemsnitsafstand til bebyggelsen, hvilket er overholdt for alle områder.

Idet de lovpligtige beskyttelsesniveau for lugtgener er overholdt, vurderes det, at udvidelsen ikke vil medføre væsentlige lugtgener for naboer og andre omkringboende.

Beregninger af lugtemissioner fra produktioner

Ansøgt drift:

Ansøgt drift								
Staldafsnit								
	Produktionsld	Antal måneder udegående	Lugt (LE/s)	Lugt (OU/s)	Effekt af teknologi (%)	Faktisk lugt (LE/s)	Faktisk lugt (OU/s)	Produktionsareal (m ²)
Nuværende kostald	765738	0	4867,0	20410,0	0	4867,0	20410,0	1570
	Produktionsld	Antal måneder udegående	Lugt (LE/s)	Lugt (OU/s)	Effekt af teknologi (%)	Faktisk lugt (LE/s)	Faktisk lugt (OU/s)	Produktionsareal (m ²)
Ungdyrstald	767757	0	263,5	1105,0	0	263,5	1105,0	85
	767756	0	303,8	1274,0	0	303,8	1274,0	98
	Produktionsld	Antal måneder udegående	Lugt (LE/s)	Lugt (OU/s)	Effekt af teknologi (%)	Faktisk lugt (LE/s)	Faktisk lugt (OU/s)	Produktionsareal (m ²)
Gammel ungdystald	767755	0	403,0	1690,0	0	403,0	1690,0	130
	767754	0	279,0	1170,0	0	279,0	1170,0	90
	Produktionsld	Antal måneder udegående	Lugt (LE/s)	Lugt (OU/s)	Effekt af teknologi (%)	Faktisk lugt (LE/s)	Faktisk lugt (OU/s)	Produktionsareal (m ²)
Kalvehytter	765750	0	223,2	936,0	0	223,2	936,0	72
	Produktionsld	Antal måneder udegående	Lugt (LE/s)	Lugt (OU/s)	Effekt af teknologi (%)	Faktisk lugt (LE/s)	Faktisk lugt (OU/s)	Produktionsareal (m ²)
velfærdsafsnit	767759	0	279,0	1170,0	0	279,0	1170,0	90
	Produktionsld	Antal måneder udegående	Lugt (LE/s)	Lugt (OU/s)	Effekt af teknologi (%)	Faktisk lugt (LE/s)	Faktisk lugt (OU/s)	Produktionsareal (m ²)
Ny kalveplads	765757	0	1302,0	5460,0	0	1302,0	5460,0	420
	Produktionsld	Antal måneder udegående	Lugt (LE/s)	Lugt (OU/s)	Effekt af teknologi (%)	Faktisk lugt (LE/s)	Faktisk lugt (OU/s)	Produktionsareal (m ²)
hestestald	765758	0	0,0	138,0	0	0,0	138,0	20
	Produktionsld	Antal måneder udegående	Lugt (LE/s)	Lugt (OU/s)	Effekt af teknologi (%)	Faktisk lugt (LE/s)	Faktisk lugt (OU/s)	Produktionsareal (m ²)
ny kalveplads 2	767758	0	310,0	1300,0	0	310,0	1300,0	100
Sum			8230,5	34653		8230,5	34653	

Nudrift:

Nudrift								
Staldafsnit								
Nuværende kostald	Produktionsld	Antal måneder udegående	Lugt (LE/s)	Lugt (OU/s)	Effekt af teknologi (%)	Faktisk lugt (LE/s)	Faktisk lugt (OU/s)	Produktionsareal (m ²)
	765739	0	4867,0	20410,0	0	4867,0	20410,0	1570
Ungdyrstald	Produktionsld	Antal måneder udegående	Lugt (LE/s)	Lugt (OU/s)	Effekt af teknologi (%)	Faktisk lugt (LE/s)	Faktisk lugt (OU/s)	Produktionsareal (m ²)
	765744	0	303,8	1274,0	0	303,8	1274,0	98
	765742	0	263,5	1105,0	0	263,5	1105,0	85
Gammel ungdyrstald	Produktionsld	Antal måneder udegående	Lugt (LE/s)	Lugt (OU/s)	Effekt af teknologi (%)	Faktisk lugt (LE/s)	Faktisk lugt (OU/s)	Produktionsareal (m ²)
	765747	0	279,0	1170,0	0	279,0	1170,0	90
	765746	0	403,0	1690,0	0	403,0	1690,0	130
Kalvehytter	Produktionsld	Antal måneder udegående	Lugt (LE/s)	Lugt (OU/s)	Effekt af teknologi (%)	Faktisk lugt (LE/s)	Faktisk lugt (OU/s)	Produktionsareal (m ²)
	765751	0	223,2	936,0	0	223,2	936,0	72
velfærdsafsnit	Produktionsld	Antal måneder udegående	Lugt (LE/s)	Lugt (OU/s)	Effekt af teknologi (%)	Faktisk lugt (LE/s)	Faktisk lugt (OU/s)	Produktionsareal (m ²)
	765753	0	158,1	663,0	0	158,1	663,0	51
Sum			6497,6	27248		6497,6	27248	

Gyllebeholdere nærmere end 300 meter fra beboelse.

Det er et lovkrav, at gyllebeholdere der indeholder husdyrgødning af svin eller kødædende pelsdyr og ligger mindre end 300 m fra nabobebyggelse på etableringstidspunktet, skal være forsynet med fast overdækning. Medmindre de er lovligt etableret før den 1. januar 2007 eller godkendt før 1. januar 2007.

Der ligger beboelse indenfor 300 meter fra husdyrbrugets gyllebeholdere. Beholderne er opført efter 1. januar 2007. Der er derfor krav om, at gyllebeholderen på 4000 m² fra 2010 skal være forsynet med teltoverdækning, hvis de anvendes til gylle fra svin, kødædende pelsdyr eller biogasgylle med indhold af gylle fra svin eller kødædende pelsdyr. Der er stillet vilkår herom i miljøgodkendelsen.

Støj og rystelser

Ansøger oplyser:

Beskrivelse af støjklinder:

Støjklinder på husdyrbruget består primært af transport, indblæsning af foder, foderblanding og kørsel med grovfoder. Afhentning af mælk, afhentning af gylle/dybstrøelse og levering af gylle og indkøbt foder kan ske udenfor normal arbejdstid, men eller foregår arbejdet normalt indenfor dagtimerne. Der må dog beregnes ekstra trafik, også udenfor dagtimerne i forbindelse med spidsbelastningsperioder, typisk ved forårsarbejde og høst. Støjgener er kortvarige og vil være meget lokale.

Driftsperiode:

Malkningen foregår i dag mellem kl. 05.30 - 07.15 og igen mellem 16.15 -18.00.

Der benyttes foderblander på ejendommen som benyttes max. 2 timer om dagen omkring kl. 6-9. Foderblandingen sker ved ensilageplads.

Indlægning af ensilage sker 8-10 dage / år foregår i dagtimerne, hovedsageligt på hverdage. I spidsbelastningssituationer kan det ske i weekender og udenfor normal arbejdstid.

Gyllekørsel sker primært i forbindelse med forårsarbejdet kan som nævnt under transportafsnittet også forekomme i weekender og udenfor normal arbejdstid.

Vi vurderer, at husdyrbruget ikke vil give anledning til yderligere støjpåvirkning af omgivelserne, som vil medføre gener for de omkringboende.

Endvidere vurderer vi, at projektet, og de medførende aktiviteter, ikke vil påvirke nærmeste fuglebeskyttelsesområde og nærmeste ramsarområde.

Rystelser

Brug af maskiner i landbruget kan i nogle tilfælde give anledning til vibrationsgener. Dette vil typisk være rystelser maskinføreren udsættes for, fremfor rystelser der giver gener for det omgivende miljø. Denne type rystelser er en arbejdsmiljøfaktor og vurderingen af dette forhold indgår i arbejdspladsvurderingen (APV) og behandles ikke nærmere her.

I forbindelse med transporter kan der muligvis være vibrationer fra køretøjerne. Dette vil dog ikke være i et omfang der overstiger, hvad der almindeligvis må forventes fra kørsler på landets veje. Der er ikke nabobeboelser beliggende umiddelbart op til veje eller indkørsler. Rystelser fra ejendommen eller transporter i forbindelse med driften af denne forventes derfor ikke at give gener for omgivelserne.

Kommunens vurdering:

De primære støjkloder på ejendommen vil være i forbindelse med transport, indblæsning af foder, og kørsel med grovfoder.

Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at støj fra husdyrbruget i fremtiden ikke forventes at blive et problem for de omkringboende. Der er ikke foretaget støjberegninger i forbindelse med udarbejdelsen af denne miljøtilladelse.

Der er i miljøtilladelsen fastsat vilkår om maksimale grænser for støj og rystelser, samt at såfremt der skulle opstå gener fra støj eller rystelser for de omkringboende, og tilsynsmyndigheden finder det nødvendigt, skal der foretages målinger.

Herudover henvises der til, at det er god landmandspraksis, at transport til og fra husdyrbruget foregår ved hensynsfuld kørsel, for at begrænse bl.a. støjgener.

Lys

Ansøger oplyser:

Der er ingen udendørs belysning ved bygningerne.

Der er vågelys i staldene om natten. Der vil være tændt lys i staldene i forbindelse med fodring og håndtering af dyr i vinterhalvåret.

Dette ændres ikke i forhold til i dag.

Det vurderes, at husdyrbruget kan drives uden at det medfører væsentlig lyspåvirkning af omgivelserne.

Kommunens vurdering:

Det vurderes, at lys fra ejendommen ikke vil give anledning til væsentlige gener for de omkringboende.

Fluer og skadedyr

Ansøger oplyser:

Tilstedeværelse af skadedyr på bedriften forbygges ved orden og god hygiejne samt ved at bekæmpe eventuelle problemer så snart de opstår.

Fluer: Flueplager forebygges ved brug af rengøring og evt gift.

Rotter: Der bliver ringet til kommunen ved konstatering af rotter.

Det vurderes, at med det ansøgte projekt og håndteringen af forekomst af fluer og skadedyr, ikke vil være til gene for de omkringboende.

Kommunens vurdering:

Der er stillet vilkår om, at der skal foretages en effektiv fluebekæmpelse, og at foder skal opbevares, så der ikke opstår risiko for tilhold af rotter m.v. På forlangende skal bekæmpelse af rotter, eller lign. foretages af et autoriseret rottebekæmpelsesfirma.

Det vurderes, at ejendommens skadedyrsbekæmpelse er tilfredsstillende til at forebygge og løse et eventuelt opstået problem med skadedyr.

Støv

Ansøger oplyser:

Støvgener kan opstå støvgener i forbindelse med høstarbejde, kørsle til og fra ejendommen, foderlevering og lign. Mulige støvgener vurderes, primært at være lokalt på ejendommen, og ikke en væsentlig gene for de omkringboende eller trafikanter. Støvgener må påregnes i kortere perioder under høstarbejdet.

Det forventes ikke at støvgenerne vil stige.

I tørre perioder kan der opstå støvgener ved kørsel på grusveje mellem bygninger og markerne, men det vil være af en begrænset og lokal karakter, og forventes ikke at genere omkringboende eller trafikanter.

Det vurderes, at produktionen ikke vil give ophav til yderligere støvgener uden for de nære områder omkring staldene.

Kommunens vurdering:

Det forventes ikke, at husdyrbruget vil give anledning til støvgener for de omkringboende. Der er fastsat vilkår til, at sikre de omkringboende mod støvgener fra husdyrbruget. Herudover henvises der til, at det er god landmandspraksis, at transport til og fra husdyrbruget foregår ved hensynsfuld kørsel, for at begrænse bl.a. støvgener.

Transport

Kommunen skal i forbindelse med sagsbehandlingen af en miljøtilladelse vurdere, om til- og frakørsel til bedriften vil kunne ske uden væsentlige miljømæssige gener for de omboende. Generne fra trafik forekommer i forbindelse med til- og frakørsel til bedriften med dyr, foder og husdyrgødning.

Generelt kan der i en miljøtilladelse stilles vilkår til om, at anvende bestemte interne veje samt hvilke veje der skal benyttes ved til- og frakørsel. Der kan desuden stilles krav om, at til- eller frakørsel af foder, gødning m.v. kun må ske på bestemte tidspunkter. Derimod er der ikke i husdyrbrugsloven hjemmel til at fastsætte vilkår for transporten på offentlig vej, samt spørgsmål vedr. belastning af det lokale vejnet. Færdsel på offentlig vej reguleres af færdselsloven og håndhæves af politiet. (NMK-132-00789 og NMK-132-00839).

Ansøger oplyser:

Ændringen af miljøtilladelsen betyder ikke, at antallet af til- og frakørsler ændres.

Type	antal	Transportmiddel	Tidsrum **
Indkøbt foder	52	Lastbil	Man-fre.
Brændstof	52	Lastbil	Man-fre.
Husdyr til og fra ejendommen	76	Lastbil	Man-fre.
Gylle*	1000	Traktor/lastbil	Varierer
Mælk	183	Lastbil	Varierer
Afhentning DAKA	24	Lastbil	Man-fre.
Øvrige	20		
Ca. I alt	1.407		

* Der er ca. 5 kørsel fra biogas om ugen fra ejendommen. Resten er udkørsel med gylle til markerne.

**Det tilstræbes at ligge transporterne indenfor normal arbejdstid.

Transporter til og fra ejendommen vil primært foregå i dagtimerne.

Ved så- og høsttid vil aktivitetsniveauet mht. og forekomsten af støv og støj være højere end i den øvrige del af året.

Det vurderes, at transporterne ikke er af et omfang, som vil indebære væsentlige forøgede gener for omkringboende med hensyn til støj, støv, rystelser eller lugt.

Kommunens vurdering:

Ansøgt projekt vil ikke betyde en forøget transport til og fra husdyrbruget.

Da mængden af transporter forventes at være uændret, vil den efter Ringkøbing-Skjern Kommunes opfattelse ikke være af et omfang, som vil indebære væsentlige gener for omkringboende med hensyn til støj, støv eller lugt.

Døde dyr

Ansøger oplyser, at alle døde dyr bliver opbevaret under kadaverkappe, på befæstet areal, hævet fra jorden og placeret så direkte sollys undgås. DAKA kommer og henter døde dyrene førstkommande hverdag efter ansøger har bedt om afhentning.

Samlet vurdering af påvirkning af nabogener

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at de stillede vilkår, samt generel lovgivning og kommunens tilsyn med husdyrbrug er tilstrækkelig til at beskytte naboer mod væsentlige påvirkninger, som følge af husdyrbrugets drift.

Anvendelse af BAT (bedste tilgængelige teknik)

Forebyggelse og begrænsning af forurening på husdyrbrug skal først og fremmest ske ved anvendelse af bedst tilgængelige teknik herunder renere teknologi, f.eks. mindre forurenende anlæg, processer og råvarer.

BAT fastlægges ud fra en overordnet vurdering af, hvad der er teknisk og økonomisk muligt for de forskellige husdyrbrancher. Det er altså ikke den enkelte landmands økonomi, som ligger til grund for kommunens vurdering.

Vurderingen af BAT i §16b miljøtilladelser skal ske relation til ammoniakpåvirkningen i forhold til følgende områder:

Staldindretning

Management

Opbevaring og udbringning af husdyrgødning

Anvendelse af bedste teknik til reduktion af ammoniakemissionen

I tilladelser til husdyrbrug med en samlet ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år skal der fastsættes vilkår til opfyldelse af krav til den maksimale ammoniakemission ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT)

Miljøstyrelsen har udmeldt, at kommunerne ikke skal anvende BAT-konklusionerne, med de meget omfattende baggrundsdokumenter, ved fastlæggelse af bedste tilgængelige teknik. I stedet skal kommunerne anvende de regler i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, der bliver fastsat med henblik på at implementere BAT-konklusionerne. Fra 1. august 2017 er der efter denne model fastsat en række generelle regler om BAT, der skal sikre denne implementering herunder bindende BAT-krav om ammoniakreduktion fastsat i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, regler om BAT i forhold til andet end ammoniak, generelle regler om miljøledelse mv.

Kravet til den maksimale emission af NH₃-N pr. år (BAT) omfatter hele husdyrbruget, men kravet til det enkelte staldafsnit afhænger af, om staldafsnittet betragtes som nyt eller eksisterende. Miljøstyrelsen har udarbejdet emissionsgrænseværdier for ammoniak for de fleste typer af eksisterende stalde og nye stalde.

BAT-krav er i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen angivet som den maksimale ammoniakemission i kg NH₃-N pr. m² produktionsareal pr. år for de forskellige dyretyper og staldsystemer.

Ringkøbing-Skjern Kommune tager ved fastlæggelsen af BAT-niveauet for husdyrbruget udgangspunkt i disse emissionsgrænseværdier. Fastlæggelsen af BAT-niveauet sker i samarbejde med landmandens konsulent.

Emissionsgrænseværdi for ammoniak

BAT-krav opnåelig ved anvendelse af BAT for nye og eksisterende stalde:

BAT krav opnåelig ved anvendelse af BAT for nye og eksisterende stalde 				
Staldnavn	Navn på dyretype og staldsystem eller flexgruppe	Forudsætning for BAT-beregning	BAT krav ved ny stald (kg NH ₃ -N / (m ² · år))	BAT krav ved eksisterende stald (kg NH ₃ -N / (m ² · år)) ^c
Nuværende kostald	Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,89	1,16
Ungdyrstald	Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,89	1,16
Ungdyrstald	Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,84	0,84
Gammel ungdyrstald	Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,84	0,84
Gammel ungdyrstald	Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,89	1,16
Kalvehytter	Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,84	0,84
velfærdsafsnit	Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	0,84	0,84
Ny kalveplads	Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	0,84	0,84
hestestald	Heste. Dybstrøelse	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	0,57	0,57
ny kalveplads 2	Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	0,84	0,84

^c BAT krav ved eksisterende stald er tabelværdien for staldtypen. BAT kravet kan være lavere i den aktuelle situation, hvis der fastsat vilkår til eksisterende stald i en tidligere godkendelse.

I ansøgningssystemet er der beregnet ammoniaktabet pr. produktion, som er opnåelig ved anvendelse af BAT på husdyrbruget.

Ammoniaktab pr. produktion opnåelig ved anvendelse af BAT

Produktion	BAT krav Areal (kg NH ₃ -N / (m ² · år))	Korrektionsfaktor for udegående	Vejl. sum (kg NH ₃ -N / år)	Ansøgers forslag (kg NH ₃ -N / år)	Ansøgers begrundelse	Kommunens krav (kg NH ₃ -N / år)
(#765738) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	1570 1,16	1	1821			
(#767756) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	98 1,16	1	114			
(#767757) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	85 0,84	1	71			
(#767754) Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	90 0,84	1	76			
(#767755) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	130 1,16	1	151			
(#765750) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	72 0,84	1	60			
(#767759) Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	90 0,84	1	76			
(#765757) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	420 0,84	1	353			
(#765758) Heste. Dybstrøelse	20 0,57	1	11			
(#767758) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	100 0,84	1	84			

Den vejledende BAT-emissionsgrænseværdi er beregnet til 2817 kg NH₃-N/år for staldene. Emissionsværdien for opbevaringslagrene er 651 kg NH₃-N/år.

Det samlede BAT-krav for bedriften er derfor 3468 kg NH₃-N/år.

Ammoniakemissionen ved det ansøgte projekt er ifølge ansøgningen 3468 kg NH₃-N/år.

Den beregnede BAT-emissionsgrænseværdi er således overholdt.

Samlet BAT beregning 			
	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N /år)	2817	651	3468
Faktisk emission (kg NH ₃ -N /år)	2817	651	3468
Forskel (kg NH ₃ -N /år)	-	-	0
Vejledende BAT Overholdt?	-	-	Ja

Staldindretning

Nuværende kostald er indrettet som sengestald med spalter (kanal bagskyl eller ringkanal), mens nuværende ungdyrstalde er delt op i afsnit med dybstrøelse og afsnit med sengestalde med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal). Den eksisterende plads til kalvehytter, det udvidede velfærdsafsnit, hestestalden samt de to nye pladser til kalvehytter er indrettet med dybstrøelse.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at det ansøgte projekt anvender staldteknikker, som er beskrevet i Miljøstyrelsens teknologiblade og som er BAT for husdyrbruget.

Opbevaring og behandling af husdyrgødning

- Til opbevaring af dybstrøelse inden afhentning af biogasanlæg etableres en plads til møddingscontainer på 16 m².
- Der opbevares ikke dybstrøelse på ejendommen i længere tid. Dybstrøelsen afhentes løbende af biogasanlæg. Der afhentes et par læs om ugen.
- Flydende husdyrgødning opbevares i tætte gylletanke og udbringes på markerne ud fra afgrødens behov på den enkelte mark. Herved optimeres optagelsen af næringsstoffer og udvaskningen af nitrat samt udledningen af fosfor minimeres.
- Der etableres flydelag på gylletankene for at minimere ammoniakemission, flydelaget kontrolleres månedligt og der føres logbog over kontrollen, så der er fokus på at flydelaget lever op til kravene.
- Årligt efterses tæthed af overjordisk del og kabler på gyllebeholdere for intakt beskyttelse og eventuelle brud. Ved skader kontaktes leverandøren.
- Gyllen omrøres kun forud for udkørsel af gylle.
- Der er konstant flydelag på gyllen i de eksisterende tanke, og efter omrøring/udkørsel kontrolleres det, at der er etableret flydelag senest efter 14 dage, forudsat der er gylle i tanken.
- Tankene er tilmeldt de lovpligtige eftersyn, hvilket betyder, at de eksisterende tanke hvert 10. år bliver kontrolleret af autoriseret kontrollant for, om tanken opfylder krav til holdbarhed, tæthed og styrke.

Udbringning af husdyrgødning:

BAT for udbringningsteknik er beskrevet i referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker, der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF) som en række tiltag. En del af disse tiltag er dækket af husdyrgødningsbekendtgørelsen og bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække, hvorfor det er et lovkrav at:

- Udarbejde mark- og gødningsplaner
- At ikke udbringe husdyrgødning mindre end 200 m fra byområder på weekend- og helligdage
- Anvende lovlige udbringningsmetoder
- Nedfælde gylle på sort jord og i græs mindre end 1000 m fra sårbare naturområder.
- Nedfælde fast husdyrgødning udlagt på ubevoksede arealer indenfor 6 timer
- Overholde harmonikrav (kg N og P pr. ha)
- Etablere efterafgrøder til reduktion af nitratudvaskning i relation til produktionsform
- Ikke at udbringe flydende husdyrgødning på skrånende areal beliggende tættere end 20 m fra overfladevande
- Der skal være en 3 m ubehandlet bræmme langs højt målsatte og naturlige vandløb

Det er Ringkøbing-Skjern Kommune vurdering, at det ansøgte overholder niveauet for BAT m.h.t. Opbevaring af husdyrgødning.

Alternativer og fravalg BAT

I følge ansøgningen er følgende teknikker fravalgt:

Fast overdækning:

Ansøger oplyser at det er planlagt at 1, og muligvis 2 af gylletankene vil blive overdækket, men at effekten at dette ikke er medregnet i ansøgningen. Gyllebeholdere, der anvendes til biogasgylle skal have teltoverdækning.

Gylleforsuring:

Ansøger oplyser af gylleforsuring er fravalgt, da ansøger afsætter gylle til biogasanlæg, og da staldene ikke er bygget til at kunne tilkoble gylleforsuring.

Kommunen vurderer, at ansøgningen lever op til BAT-kravene for denne type af husdyrproduktion. Det er derfor ikke påkrævet at anvende yderligere teknikker.

Management

- Rengøring i og omkring siloer og bygninger foretages jævnligt med henblik på at minimere risikoen for lugt og for at der ikke skal opstå uhygiejniske forhold.
- Alt affald bortskaffes så vidt muligt til genbrug.
- Der er lavet beredskabsplan, så forholdsregler i forbindelse med uheld med gylle, brand mv. er beskrevet.
- I bedriftens driftsregnskab registreres forbrug af energi og indkøbt foder.
- Der udarbejdes gødningsplaner og gødningsregnskab på bedriften.
- Produktionsapparatet vedligeholdes jævnligt og der laves eftersyn 1 gang årligt.
- Gylletankene er tilmeldt 10 års beholderkontrol og de efterses årligt for revner og skader.

- Under den daglige arbejdsgang holdes der jævnligt øje med maskiners og installationers tilstand så der kan gribes ind før der sker uheld der kan være til skade for miljøet eller omgivelserne.

Alternative løsninger

Ansøger har oplyst, at placeringen af de nye pladser til kalvehytter har været overvejet, men at den valgte placering, anses som værende mest hensigtsmæssig, i forhold til logistik og det omgivende miljø. Alternativet til denne miljøtilladelse er at beholde den nuværende produktion.

I forhold til det omgivende landskab, naboer og andre interessenter i området, giver den valgte placering, det bedste samlede helhedsindtryk af husdyrbruget efter udvidelsen.

0-alternativ

Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at den øgede miljøpåvirkning, som følge af ansøgte projekt, ikke vil påvirke omgivelserne væsentligt (se den øvrige del af miljøvurderingen).

Det er endvidere, Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at de socioøkonomiske konsekvenser af 0-alternativet (fastholdelse af konstant produktionsniveau), vil være en begyndende afvikling af produktionen.

Samfundsmæssigt vil 0-alternativet, derfor kunne betyde færre arbejdspladser, dels på slagterierne, men også i virksomheder, såsom vognmænd, foderstoffer m.fl..

Det kan, som følge af 0-alternativ, forventes at samfundets indkomstdannelse mindskes.

Egenkontrol

Der er stillet vilkår om, at husdyrbruget for egen regning skal eftervise, at de stillede støj- og vibrationskrav er overholdt, såfremt tilsynsmyndigheden skønner, at eventuelle klager vedrørende støj og rystelser fra husdyrbruget, er velbegrundede.

Der er tilsvarende stillet vilkår om, at tilsynsmyndigheden kan kræve, at husdyrbruget foretager undersøgelse af lugtkilder, hvis det skønnes, at eventuelle klager over lugt fra anlægget, er velbegrundede.

Konklusion

Idet de lovpligtige afstandskrav og beskyttelsesniveauer er overholdt, vurderer Ringkøbing-Skjern Kommune at:

Overgangen til stipladsmodellen, udvidelsen af produktionsarealet i velfærdsafsnittet fra 51 m² til 90 m², opførelsen af to nye kalvepladser på henholdsvis 816 m² og 256 m² (med produktionsarealer på henholdsvis 420 m² og 100 m²), medtagelsen af eksisterende hestestald med et produktionsareal på 20 m² samt etableringen af fast plads til møddingscontainer på 16 m² kan tillades. Udvidelsen og det samlede husdyrbrug vurderes ikke at ville medføre en væsentlig genepåvirkning af naboer, Kategori 1-, 2- og 3-Natur samt landskabelige værdier og kulturmiljøer.

Derudover er det vurderet, at udvidelsen og det samlede husdyrbrug ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af § 3-områder, eller andre naturområder som er beskyttet mod tilstandsændring, fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde, eller særlig sårbar overfor næringsstofpåvirkning.

Endvidere er det vurderet, at det ansøgte projekt og det samlede husdyrbrug ikke vil have væsentlig virkning på de bestande af vilde planter, dyr (herunder Bilag IV-arter), eller deres levesteder, som de ovennævnte områder er udpeget på baggrund af.

Der anvendes den bedst tilgængelige teknik, til at forebygge og begrænse eventuel forurening.

Bilag 1: Bygningsoversigt

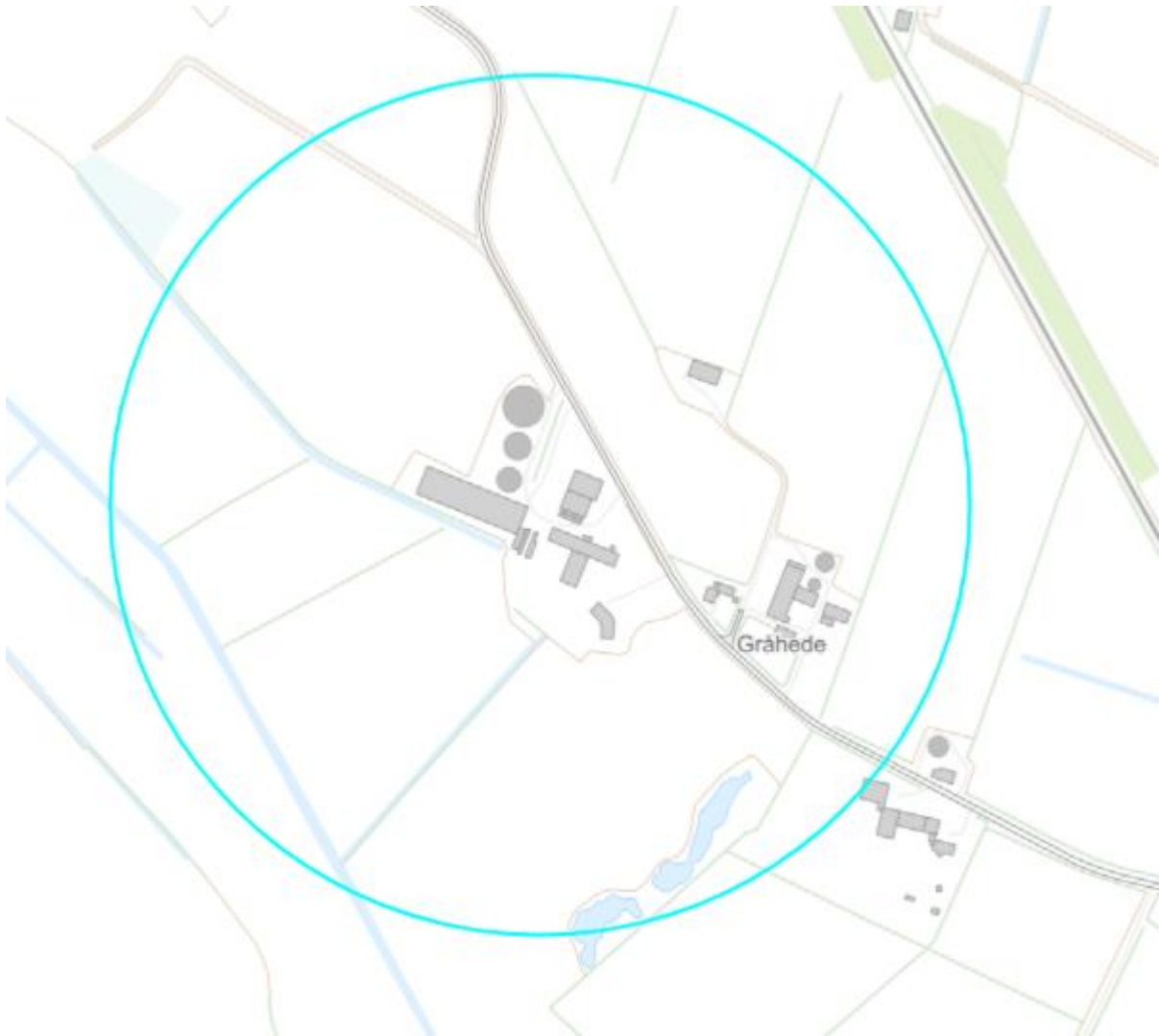

Bilag 2: Afløbsplan

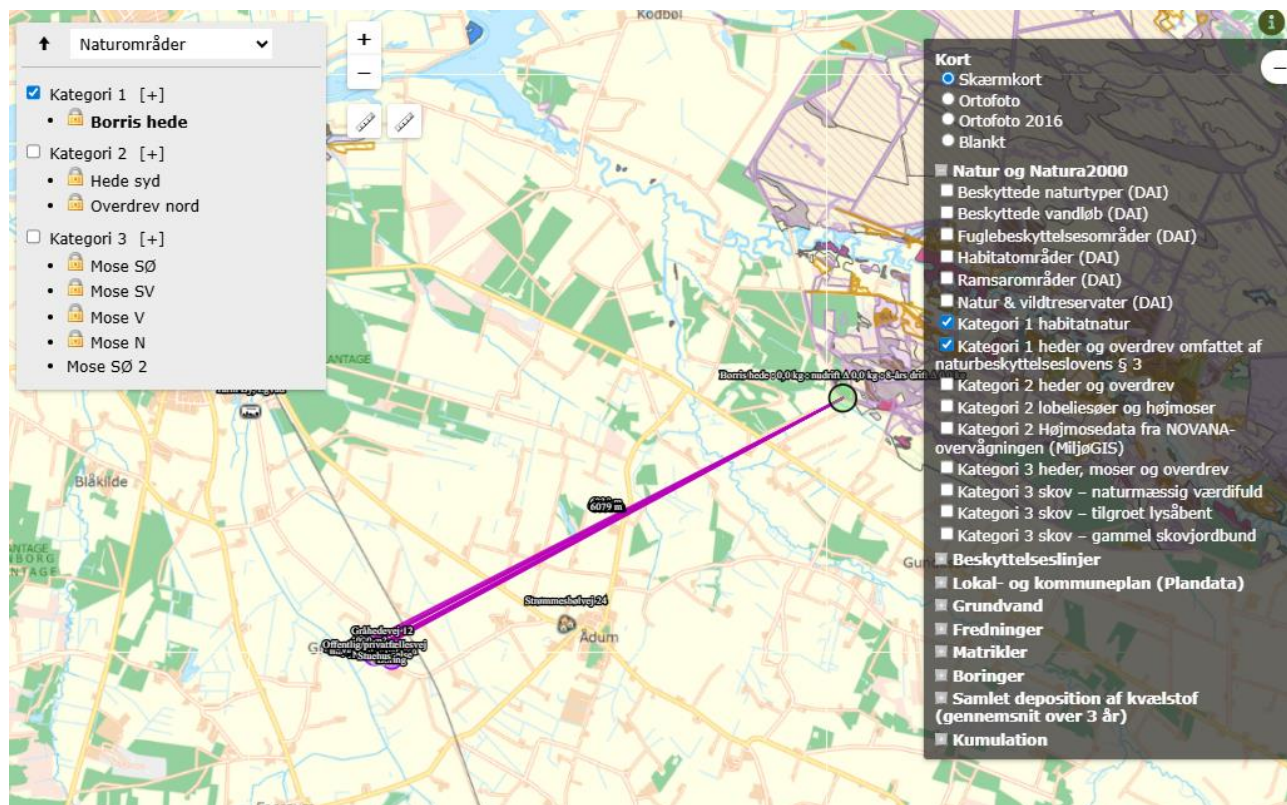
Bilag 3: Adresser inden for konsekvensradius

Der er foretaget nabohøring inden for konsekvensradius på 358 meter fra lugtcentrum af anlægget. På nedenstående kort er konsekvensradius indtegnet.

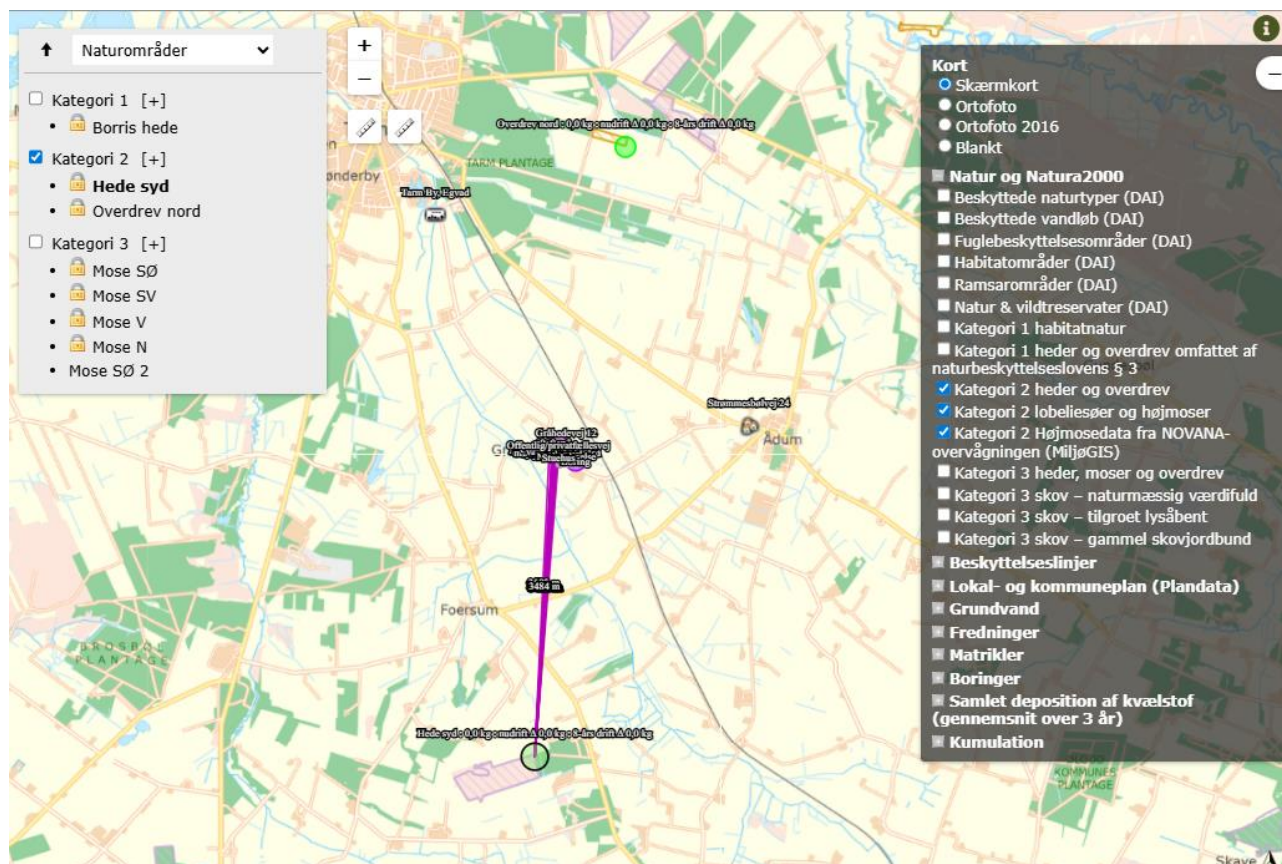

Bilag 4: Natur

Kategori 1 natur markeret med grøn prik

Kategori 2 natur markeret med grøn prik

Kategori 3 natur markeret med grøn prik

